

20261983196

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

Врз основа на член 107 став 3 од Законот за лековите и медицинските средства („Службен весник на Република Македонија“ бр. 106/07, 88/10, 36/11, 53/11, 136/11, 11/12, 147/13, 164/13, 27/14, 43/14, 88/15, 154/15, 228/15, 7/16, 53/16, 83/18, 113/18 и 245/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 28/21, 122/21, 60/23 и 267/25), министерот за здравство донесе

ЛИСТА НА ЕСЕНЦИЈАЛНИ ЛЕКОВИ

Член 1

Со оваа листа се утврдуваат есенцијалните лекови неопходни за спроведување на здравствената заштита, и тоа:

Лек	АТК код	Начини на употреба, фармацевтски дозирани форми, јачина или контактни пакувања
1. АНЕСТЕТИЦИ, ПРЕДОПЕРАТИВНА МЕДИКАЦИЈА И МЕДИЦИНСКИ ГАСОВИ		
1.1 Општи анестетици и кислород		
1.1.1 Лекови за инхалација		
isoflurane	N01AB06	Инхалација: пареа за инхалирање, раствор: 99,9-100 % w/w/ во 100 ml шише
nitrous oxide*	N01AX13	Инхалација: медицински гас: 100% (течен или делумно течен во боци). *Системите со централизирано доведување на азотен оксид претставуваат значаен извор на атмосферско загадување од здравствените установи. Префериран начин на снабдување е употребата на боци на местото на примена, наместо централно снабдувани (цевководни) системи.
oxygen	V03AN01	Инхалација: медицински гас: 100% (компримиран или течен во боци или подвижни цистерни).
isoflurane	N01AB06	Инхалација: пареа за инхалирање, раствор: 99,9-100 % w/w/ во 100 ml шише.
Терапевтска алтернатива: - sevoflurane	N01AB08	Инхалација: пареа за инхалирање, течност: 100 % , 1 mg/ml во 250 ml шише.
1.1.2 Лекови за инјектирање		
ketamine	N01AX03	Раствор за инјектирање: 10 mg/ml [c]; 50 mg/ml hydrochloride) во вијала.
propofol	N01AX10	Раствор за инјектирање: 10 mg/mL; 20 mg/mL.
Терапевтски алтернативи: - thiopental		
1.2 Локални анестетици		
bupivacaine	N01BB01	Раствор за инјектирање: 0.25%; 0.5% (hydrochloride). Раствор за инјектирање на спинална анестезија: 0.5% (hydrochloride) во 4 ml ампула во 8% раствор на глюкоза.
lidocaine	N01BB02	Раствор за инјектирање: 0.5% [c]; 1%; 2% (hydrochloride). Раствор за инјектирање на спинална анестезија 5% (hydrochloride) во 2 ml ампула во 7.5% раствор на глюкоза. Топикални форми: 2% до 4% (hydrochloride).
lidocaine + epinephrine (adrenaline)	N01BB52	Патрон: 2% (hydrochloride) + epinephrine 1:80 000. Раствор за инјектирање: 1%; 2% (hydrochloride или sulfate) + epinephrine 1:200 000.
Комплементарна листа		
ephedrine*	C01CA26	Раствор за инјектирање: 30 mg/ml (hydrochloride) во 1 ml ампула. *За употреба при спинална анестезија за време на породување, со цел превенција на хипотензија.
1.3 Предоперативна медицинација и седација за краткотрајни процедури		
atropine	A03BA01	Раствор за инјектирање: 400 µg/ml [c]; 1 mg/ml (sulfate) во 1 ml во ампула или вијала.
midazolam	N05CD08	Инјекција: 1 mg/ml во вијала од 5 ml; 5 mg/ml во вијала од 1 ml или 3 ml. Перорална течност: 2 mg/ml [c]. Цврста перорална форма: 7.5 mg; 15 mg.
morphine	N02AA01	Инјекција: 1 mg/ml [c]; 2 mg/ml [c]; 10 mg/ml (сулфат или хидрохлорид) во ампула од 1 ml.

1.4 Медицински гасови		
oxygen*	V03AN01	Инхалација: медицински гас (компримиран или течен во боци). *За употреба при третман на хипоксемија. *За иницирање на реанимација кај новороденчиња со гестациска возраст помала или еднаква на 32 недели не треба да се користи повеќе од 30% кислород.
2. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА БОЛКА И ЗА ПАЛИЈАТИВНА НЕГА		
2.1 Неопиоидни и нестероидни антиинфламаторни лекови (НСАИЛ)		
acetylsalicylic acid	N02BA01	Супозиторија: 50 mg до 150 mg. Таблета: 100 mg до 500 mg.
ibuprofen ^a	M01AE01	Перорална течност: 100 mg/5 ml [c], 200 mg/5 ml. Таблета: 200 mg; 400 mg; 600 mg. ^a Не се применува кај деца помлади од 3 месеци.
paracetamol (acetaminophen)*	N02BE01	Перорална течност: 120 mg/5 ml или 125 mg/5 ml**, 250 mg/5 ml [c]. **Присутството на двете јачини 120 mg/5 ml и 125 mg/5 ml на истиот пазар може да предизвика забуна при пропишување и издавање и треба да се избегнува. Супозиторија: 100 mg, 250 mg [c]. Таблета: 250 mg, 325 mg, 500 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg, 250 mg [c]. *Не се препорачува за антиинфламаторна употреба поради недостаток на докажана корист за таа индикација.
2.2 Опиоидни аналгетици		
codeine	R05DA04	Таблета: 30 mg (phosphate).
fentanyl*	N02AB03	Трансдермален фластер: 12 µg/час; 25 µg/час; 50 µg/час; 75 µg/час; 100 µg/час. *За третман на болка поврзана со карцином.
morphine Терапевтски алтернативи: - hydromorphone - oxycodone	N02AA01	Гранули (со продолжено ослободување; за мешање со вода): 20 mg; 30 mg; 60 mg; 100 mg; 200 mg (morphine sulfate). Инјекција: 1 mg/ml [c]; 2 mg/ml [c]; 10 mg/ml (morphine hydrochloride или morphine sulfate) во ампула од 1 ml. Перорална течност: 5 mg/5 ml [c]; 10 mg/5 ml (morphine hydrochloride или morphine sulfate). Цврста перорална форма (со продолжено ослободување): 5 mg [c]; 10 mg; 30 mg; 60 mg; 100 mg; 200 mg (morphine hydrochloride или morphine sulfate). Таблета (со брзо ослободување): 10 mg (morphine sulfate).
2.3 Лекови за третман на чести симптоми во палијативната нега		
amitriptyline	N06AA09	Перорална течност: 25 mg/5 ml [c]. Таблета: 10 mg; 25 mg; 75 mg.
cyclizine [c]	R06AE03	Инјекција: 50 mg/ml (lactate). Таблета: 50 mg (hydrochloride).
dexamethasone	H02AB02	Инјекција: 4 mg/ml dexamethasone phosphate (како sodium phosphate) (еквивалентно на 3.3 mg/ml dexamethasone base) во ампула од 1 ml. Перорална течност: 0.5 mg/5 ml [c]; 2 mg/5 ml (како sodium phosphate). Таблета: 0.5 mg; 0.75 mg; 1.5 mg; 2 mg; 4 mg (како dexamethasone base).
diazepam	N05BA01	Инјекција: 5 mg/ml. Перорална течност: 2 mg/5 ml. Ректален гел: 5 mg/ml во ректален систем за примена од 0.5 ml, 2 ml, 4 ml. Ректален раствор: 2 mg/ml во ректална туба од 1.25 ml, 2.5 ml; 4 mg/ml во ректална туба од 2.5 ml. Таблета: 2 mg [c]; 5 mg; 10 mg.

fluoxetine	N06AB03	Цврста перорална форма: 20 mg (како hydrochloride).
haloperidol	N05AD01	Инјекција: 5 mg во ампула од 1 ml. Перорална течност: 2 mg/ml. Цврста перорална форма: 0.5 mg; 2 mg; 5 mg.
lactulose [c]	A06AD11	Перорална течност: 3.3 до 3.4 g/5 ml.
loperamide	A07DA03	Цврста перорална форма: 2 mg.
metoclopramide	A03FA01	Инјекција: 5 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 2 ml. Перорална течност: 5 mg/5 ml. Цврста перорална форма: 10 mg (hydrochloride).
midazolam	N05CD08	Инјекција*: 1 mg/ml во вијала од 5 ml; 5 mg/ml во вијала од 1 ml или 3 ml. *Може да се користи за букална примена кога раствор за оромукозна примена не е достапен. Перорална течност: 2 mg/ml [c]. Цврста перорална форма: 7.5 mg; 15 mg. Раствор за оромукозна примена: 5 mg/ml во наполнет инјекциски шприц од 0.5 ml, 1 ml, 1.5 ml, 2 ml; 10 mg/ml во наполнет инјекциски шприц од 0.25 ml, 0.5 ml, 0.75 ml, 1 ml.
ondansetron Терапевтски алтернативи: - dolasetron - granisetron - palonosetron - tropisetron	A04AA01	Инјекција: 2 mg/ml во ампула од 2 ml, 4 ml (како hydrochloride dihydrate). Перорална течност: 4 mg/5 ml (како hydrochloride dihydrate). Цврста перорална форма: 4 mg; 8 mg (како hydrochloride dihydrate).
3. АНТИАЛЕРГИСКИ ЛЕКОВИ И ЛЕКОВИ ШТО СЕ КОРИСТАТ ПРИ АНАФИЛАКСА		
dexamethasone	H02AB02	Инјекција: 4 mg/ml dexamethasone phosphate (како sodium phosphate) (еквивалентно на 3.3 mg/ml dexamethasone base) во ампула од 1 ml. Перорална течност: 0.5 mg/5 ml [c]; 2 mg/5 ml (како sodium phosphate). Таблета: 0.5 mg; 0.75 mg; 1.5 mg; 2 mg; 4 mg (како dexamethasone base).
epinephrine (adrenaline)	C01CA24	Инјекција: 1 mg/ml (како hydrochloride или hydrogen tartrate) во ампула од 1 ml.
hydrocortisone	H02AB09	Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg (како sodium succinate) во вијала.
loratadine* Терапевтски алтернативи: - cetirizine - fexofenadine	R06AX13	Перорална течност: 1 mg/ml. Таблета: 10 mg. Таблета (за цвавање): 5 mg [c]; 10 mg [c]. *Може да постои улога за седативни антихистаминици за ограничени индикации (EMLc).
prednisolone Терапевтски алтернативи: - prednisone	H02AB06	Перорална течност: 5 mg/ml [c]. Таблета: 5 mg; 25 mg.
4. АНТИДОТИ И ОСТАНАТИ СУПСТАНЦИИ ШТО СЕ КОРИСТАТ ПРИ ТРУЕЊЕ		
4.1 Неспецифични		
активен јаглен	A07BA01	Гранули за перорална суспензија*: 50 mg. *Може да се користат алтернативни фармацевтски форми на активен јаглен доколку гранулите не се достапни.
4.2 Специфични		
acetylcysteine	V03AB23	Инјекција: 200 mg/ml во ампула од 10 ml.
atropine	A03BA01	Инјекција: 1 mg/ml (sulfate) во ампула или вијала од 1 ml.
calcium gluconate	A12AA03	Инјекција: 100 mg/ml (10%) во ампула или вијала од 10 ml.

methylthioninium chloride (метиленско плаво)	V03AB17	Инјекција: 10 mg/ml во ампула од 10 ml.
naloxone	V03AB15	Инјекција: 400 µg (hydrochloride) во ампула од 1 ml.
penicillamine	M01CC01	Цврста перорална форма: 250 mg.
potassium ferric hexacyano-ferrate(II) ·2H ₂ O (пруско сино)	V03AB31	Прашок за перорална употреба: 500 mg
sodium nitrite	V03AB08	Инјекција: 30 mg/ml во ампула од 10 ml.
sodium thiosulfate	V03AB06	Инјекција: 250 mg/ml во ампула од 50 ml.
Комплементарна листа		
deferoxamine	V03AC01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (mesilate) во вијала.
dimercaprol	V03AB09	Емулзија за инјектирање: 50 mg/ml во ампула од 2 ml; 100 mg/ml во ампула од 3 ml.
sodium calcium edetate	V03AB03	Инјекција: 200 mg/ml во ампула од 5 ml.
5. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА НЕВРОЛОШКИ ЗАБОЛУВАЊА		
5.1 Лекови за третман на болести на централен нервен систем		
5.1.1 Антиконвулзивни лекови		
carbamazepine	N03AF01	Перорална течност: 100 mg/5 ml. Таблета (за џвакање): 100 mg; 200 mg. Таблета (со разделна линија): 100 mg; 200 mg; 400 mg.
diazepam	N05BA01	Ректален гел: 5 mg/ml во ректален систем за примена од 0.5 ml, 2 ml, 4 ml. Ректален раствор: 2 mg/ml во ректална туба од 1.25 ml, 2.5 ml; 4 mg/ml во ректална туба од 2.5 ml.
lamotrigine*	N03AX09	Таблета: 25 mg; 50 mg; 100 mg; 200 mg. Таблета (за џвакање, дисперзибилна): 2 mg; 5 mg; 25 mg; 50 mg; 100 mg; 200 mg. *За употреба како дополнителна терапија кај парцијални или генерализирани епилептични напади резистентни на терапија.
levetiracetam	N03AX14	Перорална течност: 100 mg/ml. Таблета: 250 mg; 500 mg; 750 mg; 1000 mg.
lorazepam Терапевтски алтернативи: - diazepam (injection) - midazolam (injection)	N05BA06	Инјекција: 2 mg/ml во ампула од 1 ml; 4 mg/ml во ампула од 1 ml.
magnesium sulfate*	B05XA05	Инјекција: 0.5 g/ml во ампула од 2 ml (еквивалентно на 1 g во 2 ml; 50% маса/волумен); 0.5 g/ml во ампула од 10 ml (еквивалентно на 5 g во 10 ml; 50% маса/волумен). *За употреба при еклампсија и тешка прееклампсија и не за други конвулзивни состојби.
midazolam	N05CD08	Раствор за оромукозна примена: 5 mg/ml во наполнет инјекциски шприц од 0.5 ml, 1 ml, 1.5 ml, 2 ml; 10 mg/ml во наполнет инјекциски шприц од 0.25 ml, 0.5 ml, 0.75 ml, 1 ml. Инјекција*: 1 mg/ml во вијала од 5 ml; 5 mg/ml во вијала од 1 ml или 3 ml. *За букална примена кога раствор за оромукозна примена не е достапен.
phenobarbital	N03AA02	Инјекција: 30 mg/ml или 60 mg/ml [c]; 200 mg/ml (sodium). Перорална течност: 15 mg/5 ml. Таблета: 15 mg; 30 mg; 60 mg; 100 mg.
phenytoin	N03AB02	Инјекција: 50 mg/ml (phenytoin sodium). Перорална течност: 30 mg/5 ml (phenytoin). Цврста перорална форма: 25 mg; 50 mg; 100 mg (phenytoin sodium). Таблета (за џвакање): 50 mg (phenytoin).

prednisolone [c]	H02AB06	Перорална течност: 1 mg/ml. Таблета: 1 mg; 5 mg; 10 mg.
valproic acid (sodium valproate)*	N03AG01	Перорална течност: 200 mg/5 ml. Таблета (за делење): 100 mg. Таблета (гастрорезистентна): 200 mg; 500 mg. *Не се препорачува кај жени и девојчиња со репродуктивен потенцијал поради високиот ризик од вродени малформации и нарушувања во невrorазвојот кај деца изложени на valproic acid (sodium valproate) интраутерино.
Комплементарна листа		
ethosuximide	N03AD01	Капсула: 250 mg. Перорална течност: 250 mg/5 ml.
levetiracetam	N03AX14	Концентрат за раствор за инфузија: 100 mg/ml во ампула или вијала од 5 ml. Раствор за инфузија: 5 mg/ml; 10 mg/ml; 15 mg/ml во кеса за инфузија од 100 ml.
valproic acid (sodium valproate)*	N03AG01	Инјекција: 100 mg/ml во ампула од 3 ml, 4 ml, 10 ml. *Не се препорачува кај жени и девојчиња со репродуктивен потенцијал поради високиот ризик од вродени малформации и нарушувања во невrorазвојот кај деца изложени на valproic acid (sodium valproate) интраутерино.
5.1.2 Лекови за третман на мултипла склероза		
Комплементарна листа		
cladribine	L04AA40	Таблета: 10 mg.
glatiramer acetate	L03AX13	Инјекција (субкутана): 40 mg/ml во наполнет инјекциски шприц.
5.1.3 Лекови за третман на паркинсонизам		
biperiden Терапевтски алтернативи: - trihexyphenidyl	N04AA02	Инјекција: 5 mg (lactate) во ампула од 1 ml. Таблета: 2 mg (hydrochloride).
levodopa + carbidopa Терапевтски алтернативи: - benserazide (за carbidopa)	N04BA02	Таблета: 100 mg + 10 mg; 100 mg + 25 mg; 250 mg + 25 mg.
	N04BA02	Таблета: 100 mg + 25 mg; 200 mg + 50 mg.
5.1.4 Лекови за третман на церебрална парализа		
Комплементарна листа		
baclofen	M03BX01	Инtrateкална инјекција: 500 µg/ml во ампула. Перорална течност: 10 mg/5 ml. Таблета: 10 mg.
5.1.5 Лекови за третман на главоболки		
5.1.5.1 Лекови за третман на акутни напади на мигрена		
acetylsalicylic acid	N02BA01	Таблета: 300 mg до 500 mg.
ibuprofen Терапевтски алтернативи: - naproxen	M01AE01	Перорална течност: 100 mg/5 ml [c]. Таблета: 200 mg; 400 mg.
paracetamol (acetaminophen)	N02BE01	Перорална течност: 120 mg/5 ml или 125 mg/5 ml*; 250 mg/5 ml [c]. *Присуството на двете јачини 120 mg/5 ml и 125 mg/5 ml на истиот пазар може да предизвика забуна при пропишување и издавање и треба да се избегнува. Супозиторија: 250 mg [c]. Таблета: 250 mg; 325 mg; 500 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg; 250 mg [c].
sumatriptan Терапевтски алтернативи: - eletriptan	N02CC01	Таблета: 50 mg.

5.1.5.2 Лекови за профилакса на мигрена		
propranolol	C07AA05	Таблета: 10 mg [c]; 40 mg (hydrochloride).
5.1.5.3 Лекови за третман на кластер главоболки		
prednisolone	H02AB06	Таблета: 5 mg; 25 mg.
sumatriptan	N02CC01	Инјекција (субкутана): 6 mg/0.5 ml во наполнет инјекциски шприц или пенкало.
verapamil	C08DA01	Таблета (со брзо ослободување): 40 mg; 80 mg; 120 mg. Таблета (со продолжено ослободување): 120 mg; 180 mg; 240 mg.
5.1.6 Лекови за третман на инфекции на централен нервен систем		
5.1.6.1 Лекови за третман на бактериски инфекции на централен нервен систем		
amoxicillin	J01CA04	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g (како sodium) во вијала. Прашок за перорална течност: 125 mg/5 ml; 250 mg/5 ml (како trihydrate) [c]. Цврста перорална форма: 250 mg; 500 mg (како trihydrate). Таблета (дисперзибилна; со разделна линија): 250 mg; 500 mg (како trihydrate) [c].
		ПРВ ИЗБОР: / ВТОР ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис
ampicillin	J01CA01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg; 1 g (како sodium) во вијала.
		ПРВ ИЗБОР: / ВТОР ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис
benzylpenicillin	J01CE01	Прашок за раствор за инјектирање: 600 mg (= 1 милион IU); 3 g (= 5 милиони IU) (sodium или potassium salt) во вијала.
		ПРВ ИЗБОР: / ВТОР ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис
cefotaxime*	J01DD01	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g; 2 g (како sodium) во вијала. *Цефалоспорин од трета генерација од избор за употреба кај хоспитализирани новороденчиња.
		ПРВ ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис ВТОР ИЗБОР: /
ceftriaxone** ^a	J01DD04	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g (како sodium) во вијала. *Не се администрира заедно со калциум и да се избегнува кај доенчиња со хипербилирубинемија. ^a > 41 недели коригирана гестациска возраст.
		ПРВ ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис ВТОР ИЗБОР: /
chloramphenicol	J01BA01	Маслена суспензија за инјектирање*: 0.5 g/ml (како sodium succinate) во ампула од 2 ml. *Само за претпоставен третман на епидемиски менингитис кај деца постари од 2 години. Прашок за суспензија за инјектирање: 1 g (sodium succinate) во вијала.
		ПРВ ИЗБОР: / ВТОР ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис
gentamicin	J01GB03	Инјекција: 10 mg/ml (како sulfate); 40 mg/ml (како sulfate) во вијала од 2 ml.
		ПРВ ИЗБОР: Акутен бактериски менингитис кај новородени [c]

Комплементарна листа		
meropenem* ^a	J01DH02	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (како trihydrate); 1 g (како trihydrate) во вијала. ^a > 3 месеци.
		ПРВ ИЗБОР: / ВТОР ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис кај новородени [c]
5.1.6.2 Лекови за третман на вирусни инфекции на централен нервен систем		
aciclovir Терапевтски алтернативи: - valaciclovir (орално)	J05AB01	Перорална течност: 200 mg/5 ml [c]. Прашок за раствор за инфузија: 250 mg (како sodium dihydrate) во вијала. Раствор за инфузија: 25 mg/ml (како sodium) во вијала. Таблета: 200 mg.
5.2 Лекови за третман на заболувања на периферниот нервен систем		
5.2.1 Лекови за третман на синдром Guillain-Barré		
immunoglobulins normal human	J06BA02	Интравенска примена: 5%; 10% протеински раствор.
5.2.2 Лекови за третман на мијастенија гравис		
neostigmine	N07AA01	Инјекција: 500 µg/ml (methylsulfate) во ампула од 1 ml; 2.5 mg/ml (methylsulfate) во ампула од 1 ml. Таблета: 15 mg (bromide).
Комплементарна листа		
pyridostigmine	N07AA02	Инјекција: 5 mg/ml (bromide) во ампула или вијала. Таблета (со разделна линија): 60 mg (bromide).
6. АНТИ-ИНФЕКТИВНИ ЛЕКОВИ		
6.1 Антихелминтици		
6.1.1 Интестинални антихелминтици		
albendazole	P02CA03	Таблета за цвакање: 400 mg.
levamisole	P02CE01	Таблета: 50 mg; 150 mg (како hydrochloride).
mebendazole	P02CA01	Таблета за цвакање: 100 mg; 500 mg.
niclosamide	P02DA01	Таблета за цвакање: 500 mg.
praziquantel	P02BA01	Таблета: 150 mg; 500 mg. Таблета: 600 mg.
pyrantel	P02CC01	Таблета за цвакање: 250 mg (како embonate или pamoate).
6.1.2 Антифиларични лекови		
albendazole	P02CA03	Таблета за цвакање: 400 mg.
ivermectin Терапевтски алтернативи: - moxidectin	P02CF01	Таблета: 3 mg. Таблета: 2mg.
suramin sodium	P01CX02	Инјекција: 1 mg.
6.1.3 Антишистозомални и антитрематодни лекови		
praziquantel Терапевтски алтернативи: arpraziquantel	P02BA01	Таблета: 150 mg; 500 mg. Таблета (со разделна линија): 600 mg. Таблета (дисперзибилна): 150 mg [c].
6.1.4 Цистицидни лекови		
Комплементарна листа		
albendazole	P02CA03	Таблета за цвакање: 200 mg [c]. Таблета за цвакање 400 mg.
mebendazole	P02CA01	Таблета за цвакање: 100 mg [c]; 500 mg.
praziquantel	P02BA01	Таблета: 150 mg; 500 mg. Таблета (со разделна линија): 600 mg.

6.2 Антибиотици			
За да се поддржи развојот на алатки за рационално користење на антибиотици на локално, национално и глобално ниво, како и за намалување на антимикробната резистенција, развиена е класификацијата на Светската здравствена организација: Широк пристап, „под надзор“ и резервни антибиотици – со која антибиотиците се групираат на начин што ја нагласува важноста од нивната соодветна употреба.			
6.2.1 Антибиотици со широк пристап во третманот			
amikacin	J01GB06	Инјекција: 50 mg/ml (како sulfate) [c]; 250 mg/ml (како sulfate) во вијала од 2 ml.	
		ПРВ ИЗБОР - Високоризична фебрилна неутропенија - Пиелонефритис или простатитис (тежок)	ВТОР ИЗБОР - Сепса кај новороденчиња и деца [c]
amoxicillin	J01CA04	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g (како sodium) во вијала. Прашок за перорална течност: 125 mg/5 ml; 250 mg/5 ml (како trihydrate) [c]. Цврста перорална форма: 250 mg; 500 mg; 1 g (како trihydrate). Таблета (дисперзибилна): 250 mg; 500 mg (како trihydrate) [c].	
		ПРВ ИЗБОР - Пневмонија стекната во заедницата (блага до умерена) - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) [c] - Комплицирана тешка акутна неухранетост [c] - Егзацербации на ХОББ - Отитис медиа - Фарингитис - Прогресивен апикален дентален апсцес - Сепса кај новороденчиња и деца [c] - Синуситис - Некомплицирана тешка акутна неухранетост [c]	ВТОР ИЗБОР - Акутен бактериски менингитис
amoxicillin + clavulanic acid	J01CR02	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (како sodium) + 100 mg (како potassium salt); 1000 mg (како sodium) + 200 mg (како potassium salt) во вијала. Прашок за перорална течност: 125 mg (како trihydrate) + 31.25 mg (како potassium salt)/5 ml; 250 mg (како trihydrate) + 62.5 mg (како potassium salt)/5 ml [c]. Таблета: 500 mg (како trihydrate) + 125 mg (како potassium salt); 875 mg (како trihydrate) + 125 mg (како potassium salt). Таблета (дисперзибилна): 200 mg (како trihydrate) + 28.5 mg (како potassium salt) [c]; 250 mg (како trihydrate) + 62.5 mg (како potassium salt) [c].	
		ПРВ ИЗБОР - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) [c] - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени) - Егзацербации на ХОББ - Пневмонија стекната во болница - Нискоризична фебрилна неутропенија - Инфекции на долниот уринарен тракт - Синуситис - Инфекции на кожа и меки ткива	ВТОР ИЗБОР - Инфекции на коски и зглобови - Пневмонија стекната во заедницата (блага до умерена) - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) - Отитис медиа - Хируршка профилактика

ampicillin	J01CA01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg; 1 g (како sodium) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) [c] - Комплицирани интраабдоминални инфекции [c] - Комплицирана тешка акутна неухранетост [c] - Сепса кај новороденчиња и деца [c]	ВТОР ИЗБОР - Акутен бактериски менингитис
benzathine benzylpenicillin	J01CE08	Прашок за раствор за инјектирање: 1.2 милиони IU ($\approx$ 900 mg) во вијала [c]; 2.4 милиони IU ($\approx$ 1.8 g) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР - Сифилис	ВТОР ИЗБОР: /
benzylpenicillin	J01CE01	Прашок за раствор за инјектирање: 600 mg (= 1 милион IU); 3 g (= 5 милиони IU) (sodium или potassium salt) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) [c] - Комплицирана тешка акутна неухранетост [c] - Сепса кај новороденчиња и деца [c] - Сифилис	ВТОР ИЗБОР - Акутен бактериски менингитис
cefalexin	J01DB01	Прашок за перорална течност: 125 mg/5 ml; 250 mg/5 ml (anhydrous). Цврста перорална форма: 250 mg; 500 mg (како monohydrate). Таблета (дисперзибилна): 125 mg [c]; 250 mg [c].	
cefazolin ^a	J01DB04	Прашок за раствор за инјектирање: 1 g (како sodium salt) во вијала. ^a > 1 месец.	
chloramphenicol	J01BA01	Маслена суспензија за инјектирање*: 0.5 g/ml (како sodium succinate) во ампула од 2 ml. *Само за претпоставен третман на епидемски менингитис кај деца постари од 2 години и кај возрасни. Прашок за суспензија за инјектирање: 1 g (како sodium succinate) во вијала.	
clindamycin	J01FF01	Капсула: 150 mg (како hydrochloride). Инјекција: 150 mg/ml (како phosphate); 600 mg/4 ml (како phosphate); 900 mg/6 ml (како phosphate). Прашок за перорална течност: 75 mg/5 ml (како palmitate hydrochloride) [c].	
cloxacillin* Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТС од 4-то ниво (J01CF Пеницилини отпорни на бета-лактамаза)	J01CF02	Капсула: 250 mg [c]; 500 mg; 1 g (како sodium). Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg [c]; 500 mg (како sodium) во вијала. Прашок за перорална течност: 125 mg/5 ml; 250 mg/5 ml (како sodium) [c]. *cloxacillin, dicloxacillin и flucloxacillin се претпочитаат за перорална примена поради подобра биорасположливост.	
doxycycline ^a	J01AA02	Перорална течност: 50 mg/5 ml (calcium) [c]. Прашок за перорална течност: 25 mg/5 ml (monohydrate) [c]. Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg во вијала. Цврста перорална форма: 50 mg [c]; 100 mg (како hyclate). Таблета (дисперзибилна): 100 mg (како monohydrate) [c]. ^a Употреба кај деца <8 години само за животозагрозувачки инфекции, кога не постои алтернатива.	

gentamicin	J01GB03	Инјекција: 10 mg/ml (како sulfate); 40 mg/ml (како sulfate) во вијала од 2 ml.	
		ПРВ ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис кај новороденчиња [с] - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) [с] - Комплицирани интраабдоминални инфекции [с] - Комплицирана тешка акутна неухранетост [с] - Сепса кај новороденчиња и деца [с]	ВТОР ИЗБОР: - Гонореја - Хируршка профилакса
metronidazole	G01AF01 A01AB17 J01XD01	Инјекција: 500 mg во вијала од 100 ml. Перорална течност: 200 mg/5 ml (како benzoate). Супозиторија: 500 mg;	
		ПРВ ИЗБОР: - Инфекција со Clostridioides difficile - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени) - Комплицирани интраабдоминални инфекции (тешки) - Некротизирачки фасциитис - Хируршка профилакса - Трихомонијаза	ВТОР ИЗБОР: - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени)
nitrofurantoin	J01XE01	Перорална течност: 25 mg/5 ml [с]. Цврста перорална форма: 50 mg [с]; 100 mg.	
		ПРВ ИЗБОР: - Инфекции на долниот уринарен тракт	ВТОР ИЗБОР: /
phenoxymethylpenicillin	J01CE02	Прашок за перорална течност: 250 mg/5 ml (како potassium). Цврста перорална форма: 250 mg; 500 mg (како potassium).	
		ПРВ ИЗБОР: - Пневмонија стекната во заедницата (блага до умерена) - Фарингитис - Прогресивен апикален дентален апсцес	ВТОР ИЗБОР: /
procaine benzylpenicillin*	J01CE09	Прашок за раствор за инјектирање: 1 g (= 1 милион IU); 3 g (= 3 милиони IU) во вијала. *procaine benzylpenicillin	
		ПРВ ИЗБОР: - Конгенитален сифилис [с]	ВТОР ИЗБОР - Сифилис
sulfamethoxazole + trimethoprim	J01EE01	Инјекција: 80 mg + 16 mg/ml во ампула од 5 ml; 80 mg + 16 mg/ml во ампула од 10 ml. Перорална течност: 200 mg + 40 mg/5 ml. Таблета: 100 mg + 20 mg; 400 mg + 80 mg; 800 mg + 160 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg + 20 mg [с].	
		ПРВ ИЗБОР - Инфекции на долниот уринарен тракт	ВТОР ИЗБОР - Акутна инвазивна бактеришка дијареја / дизентерија

6.2.2 Антибиотици од групата „под надзор“ (Watch group antibiotics)			
azithromycin	J01FA10	Цврста перорална форма: 250 mg; 500 mg (anhydrous). Прашок за перорална течност: 200 mg/5 ml (anhydrous) [c].	
		ПРВ ИЗБОР: - Колера - Ентерична треска - Гонореја - Сексуално пренослива инфекција предизвикана од <i>Chlamydia trachomatis</i> - Трахома - Фрамбезија	ВТОР ИЗБОР: - Акутна инвазивна бактериска дијареја / дизентерија - Гонореја
cefixime	J01DD08	Прашок за перорална течност: 100 mg/5 ml [c]. Цврста перорална форма: 200 mg; 400 mg (како trihydrate).	
		ПРВ ИЗБОР: /	ВТОР ИЗБОР: - Акутна инвазивна бактериска дијареја / дизентерија - Гонореја
cefotaxime*	J01DD01	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g; 2 g (како sodium) во вијала. *Цефалоспорин од трета генерација од избор за употреба кај хоспитализирани новороденчиња.	
		ПРВ ИЗБОР: - Акутен бактериски менингитис - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени) - Комплицирани интраабдоминални инфекции (тешки) - Болнички стекната пневмонија - Пиелонефритис или простатитис (тежок)	ВТОР ИЗБОР: - Инфекции на коски и зглобови - Пиелонефритис или простатитис (благ до умерен) - Сепса кај новороденчиња и деца [c]
ceftriaxone* ^a	J01DD04	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g; 2 g (како sodium) во вијала. *Да не се администрира со калциум и да се избегнува кај доенчиња со хипербилирубинемија. ^a > 41 недели коригирана гестациска возраст.	
		ПРВ ИЗБОР - Акутен бактериски менингитис - Пневмонија стекната во заедницата (тешка) - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени) - Комплицирани интраабдоминални инфекции (тешки) - Ендофталмитис - Ентерична треска - Гонореја - Пневмонија стекната во болница - Некротизирачки фасциитис - Пиелонефритис или простатитис (тежок)	ВТОР ИЗБОР - Инфекции на коски и зглобови - Пиелонефритис или простатитис (благ до умерен) - Сепса кај новороденчиња и деца [c]
cefuroxime	J01DC02	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 750 mg; 1.5 g (како sodium) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР: /	ВТОР ИЗБОР: - Хируршка профилакса

ciprofloxacin	J01MA02	Перорална течност: 250 mg/5 ml (anhydrous) [c]. Раствор за интравенска инфузија: 2 mg/ml (како hyclate) [c]. Цврста перорална форма: 100 mg [c]; 250 mg; 500 mg (како hydrochloride).	
		ПРВ ИЗБОР - Акутна инвазивна бактериска дијареја / дизентерија - Ентерична треска - Фебрилна неутропенија со низок ризик - Пиелонефритис или простатитис (благ до умерен)	ВТОР ИЗБОР - Холера Колера - Комплицирани интраабдоминални инфекции (благ до умерени)
clarithromycin† Терапевтски алтернативи: - erythromycin*	J01FA09	Прашок за перорална течност: 125 mg/5 ml; 250 mg/5 ml. Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg во вијала. Цврста перорална форма: 250 mg [c]; 500 mg. Clarithromycin† е исто така наведен за употреба во комбинирани режими за ерадикација на H. pylori кај возрасни. *како втор избор на третман за фарингит кај деца (само EMLC)	
		ПРВ ИЗБОР: - Пневмонија стекната во заедницата (тешка)	ВТОР ИЗБОР: - Фарингитис
piperacillin + tazobactam	J01CR05	Прашок за раствор за инјектирање: 2 g (како sodium) + 250 mg (како sodium); 4 g (како sodium) + 500 mg (како sodium) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР: - Комплицирани интраабдоминални инфекции (тешки) - Фебрилна неутропенија со висок ризик - Пневмонија стекната во болница - Некротизирачки фасцитис	ВТОР ИЗБОР: /
vancomycin	J01XA01	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 500 mg; 1 g (како hydrochloride) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР: - Ендофталмитис - Некротизирачки фасцитис	ВТОР ИЗБОР: - Фебрилна неутропенија со висок ризик - Инфекција со Clostridioides difficile
Комплементарна листа			
ceftazidime	J01DD02	Прашок за раствор за инјектирање: 250 mg; 1 g (како pentahydrate) во вијала.	
		ПРВ ИЗБОР: - Ендофталмитис	ВТОР ИЗБОР: /
meropenem* ^a Терапевтски алтернативи*: - imipenem + cilastatin	J01DH02	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (како trihydrate); 1 g (како trihydrate) во вијала. ^a > 3 месеци. *само комплицирани интраабдоминални инфекции и фебрилна неутропенија со висок ризик. Меропенем претпочитан избор за акутен бактериски менингитис кај новороденчиња.	
6.2.3 Антибиотици од резервна група (Reserve group antibiotics)			
Комплементарна листа			
ceftazidime + avibactam	J01DD52	Прашок за раствор за инјектирање: 2 g + 0.5 g во вијала.	
ceftolozane + tazobactam	J01DI54	Прашок за раствор за инјектирање: 1 g + 0.5 g во вијала.	
colistin	J01XB01	Прашок за раствор за инјектирање: 1 милион IU (како colistemetate sodium) (еквивалентно на 34 mg активност на колистинска база) во вијала.	

fosfomycin	J01XX01	Прашок за раствор за инјектирање: 2 g; 4 g (како sodium) во вијала.
linezolid Терапевтски алтернативи: - tedizolid phosphate	J01XX08	Инјекција за интравенска употреба: 2 mg/ml во кеса од 300 ml. Прашок за перорална течност: 100 mg/5 ml. Таблета: 600 mg. Таблета (дисперзибилна): 150 mg [c].
polymyxin B	J01XB02	Прашок за раствор за инјектирање: 500 000 IU (еквивалентно на 50 mg polymyxin B база) во вијала.
6.2.4 Антилепрозни лекови		
dapsone	J04BA02	Таблета: 25 mg; 50 mg; 100 mg.
rifampicin	J04AB02	Перорална течност: 20 mg/ml [c]. Цврста перорална форма: 150 mg; 300 mg.
6.2.5 Антитуберкулозни лекови		
amikacin	J01GB06	Инјекција: 250 mg/ml (како sulfate) во вијала од 2 ml.
amoxicillin + clavulanic acid*	J01CR02	Прашок за перорална течност: 250 mg (trihydrate) + 62.5 mg (калиумова сол)/5 ml [c]. Таблета: 500 mg (како trihydrate) + 125 mg (калиумова сол). Таблета (дисперзибилна): 250 mg (trihydrate) + 62.5 mg (калиумова сол) [c]. *Само за употреба во комбинација со меропенем или имипенем + cilastatin.
ethambutol	J04AK02	Таблета: 100 mg; 400 mg (hydrochloride). Таблета (дисперзибилна): 100 mg [c].
ethambutol + isoniazid + pyrazinamide + rifampicin	J04AM06	Таблета: 275 mg + 75 mg + 400 mg + 150 mg.
ethambutol + isoniazid + rifampicin	J04AM07	Таблета: 275 mg + 75 mg + 150 mg.
isoniazid	J04AC01	Таблета: 100 mg; 300 mg. Таблета (дисперзибилна; со разделна линија): 100 mg [c].
isoniazid + pyrazinamide + rifampicin	J04AM05	Таблета (дисперзибилна): 50 mg + 150 mg + 75 mg [c].
isoniazid + rifampicin	J04AM02	Таблета: 75 mg + 150 mg; 150 mg + 300 mg. Таблета (дисперзибилна): 50 mg + 75 mg [c].
isoniazid + ethambutol	J04AC51	Таблета: 150 mg + 400 mg.
levofloxacin	J01MA12	Таблета: 250 mg; 500 mg; 750 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg [c].
linezolid	J01XX08	Таблета: 600 mg. Таблета (дисперзибилна; со разделна линија): 150 mg [c].
meropenem Терапевтски алтернативи: - imipenem + cilastatin	J01DH02	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (trihydrate); 1 g (trihydrate) во вијала.
moxifloxacin	J01MA14	Таблета: 400 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg [c].
pyrazinamide	J04AK01	Таблета: 400 mg; 500 mg. Таблета (дисперзибилна): 150 mg.
rifampicin	J04AB02	Перорална течност: 20 mg/ml [c]. Цврста перорална форма: 150 mg; 300 mg.
streptomycin [c]	J01GA01	Прашок за раствор за инјектирање: 1 g (sulfate) во вијала.
6.3 Антифунгални лекови		
amphotericin B*	J02AA01	Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (liposomal complex) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (sodium deoxycholate) во вијала. *Liposomal amphotericin B има подобар безбедносен профил од формулацијата со sodium deoxycholate и треба да има приоритет при избор и употреба, во зависност од локалната достапност и цената.

clotrimazole	G01AF02	Вагинален крем: 1%; 10%. Вагинална таблета: 100 mg; 500 mg.
fluconazole	J02AC01	Капсула: 50 mg. Инјекција: 2 mg/ml во вијала. Перорална течност: 50 mg/5 ml. Прашок за перорална течност: 50 mg/5 ml [c].
griseofulvin	D01BA01	Перорална течност: 125 mg/5 ml [c]. Цврста перорална форма: 125 mg; 250 mg.
itraconazole*	J02AC02	Капсула: 100 mg. Перорална течност: 10 mg/ml. *За третман на хронична пулмонална аспергилоза, хистоплазмоза, споротрихоза, паракоксидиоидомикоза, микози предизвикани од <i>Talaromyces marneffe</i> и хромобластомикоза; и за профилакса на хистоплазмоза и инфекции предизвикани од <i>Talaromyces marneffe</i> кај пациенти со сида.
nystatin	A07AA02	Пастила: 100 000 IU. Перорална течност: 100 000 IU/ml [c]. Вагинална супозиторија (песариум): 100 000 IU. Цврста перорална форма: 500 000 IU.
voriconazole*	J02AC03	Таблета: 50 mg; 200 mg. Прашок за раствор за инјектирање: 200 mg во вијала. Прашок за перорална течност: 40 mg/ml. *За третман на хронична пулмонална аспергилоза и акутна инвазивна аспергилоза.
6.4 Антивирусни лекови		
6.4.1 Лекови за третман на херпес вируси		
acyclovir Терапевтски алтернативи: - valaciclovir (орално)	J05AB01	Перорална течност: 200 mg/5 ml [c]. Прашок за раствор за инфузија: 250 mg (како sodium dihydrate) во вијала. Раствор за инфузија: 25 mg/ml (како sodium) во вијала. Таблета: 200 mg.
6.4.2 Антиретровирусни лекови		
6.4.2.1 Нуклеозидни/Нуклеотидни инхибитори на реверзна транскриптаза		
abacavir	J05AF06	Таблета: 300 mg (како sulfate).
didanosine	J05AF02	Таблета: 25 mg; 50 mg; 100 mg; 150 mg; 200 mg. Капсула: 125 mg; 200 mg; 250 mg; 400 mg. Перорална течност: 100 mg; 167 mg; 250 mg.
lamivudine	J05AF05	Перорална течност: 50 mg/5 ml [c]. Таблета: 150 mg.
stavudine	J05AF04	Капсула: 15 mg; 20 mg; 30 mg. Перорална течност: 5 mg/5 ml.
tenofovir disoproxil fumarate†	J05AF07	Таблета: 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil). †исто така е индициран за преекспозициона профилакса.
zidovudine	J05AF01	Капсула: 250 mg. Перорална течност: 50 mg/5 ml. Раствор за интравенска инфузија: 10 mg/ml во вијала од 20 ml. Таблета: 300 mg.
6.4.2.2 Не-нуклеозидни инхибитори на реверзна транскриптаза		
efavirenz	J05AG03	Таблета: 600 mg.
nevirapine ^a	J05AG01	Перорална течност: 50 mg/5 ml. Таблета (дисперзибилна): 50 mg; 200 mg. ^a > 6 недели.

6.4.2.3 Протеаза инхибитори		
atazanavir + ritonavir	J05AR23	Таблета : 300 mg (како sulfate) + 100 mg.
darunavir ^a	J05AE10	Таблета: 75 mg; 400 mg; 600 mg; 800 mg. ^a > 3 години.
lopinavir + ritonavir	J05AE06	Цврста перорална форма: 40 mg + 10 mg [c]. Таблета : 100 mg + 25 mg; 200 mg + 50 mg.
ritonavir	J05AE03	Таблета : 25 mg; 100 mg.
6.4.2.4 Интеграза инхибитори		
dolutegravir ^a	J05AJ03	Таблета (дисперзибилна; со разделна линија): 10 mg [c]. ^a ≥ 4 недели и ≥ 3 kg Таблета: 50 mg. a ≥ 25 kg
6.4.2.5 Фиксно-дозни комбинации на антиретровирусни лекови		
abacavir + dolutegravir + lamivudine [c]	J05AR13	Таблета (дисперзибилна): 60 mg (како sulfate) + 5 mg + 30 mg.
abacavir + lamivudine	J05AR02	Таблета (дисперзибилна; со разделна линија): 120 mg (како sulfate) + 60 mg.
dolutegravir + lamivudine + tenofovir	J05AR27	Таблета: 50 mg + 300 mg + 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil).
efavirenz + emtricitabine + tenofovir Терапевтски алтернативи: - lamivudine (за emtricitabine)	J05AR06	Таблета: 600 mg + 200 mg + 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil).
efavirenz + lamivudine + tenofovir	J05AR11	Таблета: 400 mg + 300 mg + 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil).
lamivudine + zidovudine	J05AR01	Таблета: 30 mg + 60 mg [c]; 150 mg + 300 mg.
6.4.2.6 Лекови за превенција на опортунни инфекции поврзани со ХИВ		
isoniazid + pyridoxine + sulfamethoxazole + trimethoprim	J04AM08	Таблета (со разделна линија): 300 mg + 25 mg + 800 mg + 160 mg
6.4.3 Останати антивирусни лекови		
valganciclovir*	J05AB14	Таблета: 450 mg (како hydrochloride). *За третман на цитомегаловирусен ретинит (CMVr).
ribavirin	J05AP01	Капсула: 200 mg
Комплементарна листа		
oseltamivir*	J05AH02	Капсула: 30 mg; 45 mg; 75 mg (како phosphate). Прашок за перорална течност: 6 mg/ml (како phosphate) [c]. *Тешка болест поради потврдена или сомнителна инфекција со вирус на инфлуенца кај критично болни хоспитализирани пациенти.
valganciclovir*[c]	J05AB14	Прашок за перорален раствор: 50 mg/ml (како hydrochloride). Таблета: 450 mg (како hydrochloride). *За третман на цитомегаловирусен ретинит (CMVr).
6.4.4 Лекови за третман на хепатитис		
6.4.4.1 Лекови за третман на хепатитис Б		
6.4.4.1.1 Нуклеозидни/Нуклеотидни инхибитори на реверзна транскриптаза		
entecavir	J05AF10	Перорална течност: 0.05 mg/ml. Таблета: 0.5 mg; 1 mg.
tenofovir disoproxil fumarate	J05AF07	Таблета: 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil).

6.4.4.2 Лекови за третман на хепатитис Ц		
6.4.4.2.1 Пангенотипски антивирусни комбинации со директно дејство		
entecavir	J05AF10	Перорална течност: 0.05 mg/ml. Таблета: 0.5 mg; 1 mg.
tenofovir disoproxil fumarate	J05AF07	Таблета: 300 mg (tenofovir disoproxil fumarate – еквивалентно на 245 mg tenofovir disoproxil).
glecaprevir + pibrentasvir	J05AP57	Гранули: 50 mg + 20 mg во кесичка [c]. Таблета: 100 mg + 40 mg.
sofosbuvir + velpatasvir	J05AP55	Гранули: 150 mg + 37.5 mg; 200 mg + 50 mg во кесичка [c]. Таблета: 200 mg + 50 mg [c]; 400 mg + 100 mg.
6.4.4.2.3 Останати лекови за третман на хепатитис Ц		
ribavirin*	J05AP01	Инјекција за интравенска употреба: 800 mg; 1 g во 10 ml phosphate buffer solution. Цврста перорална форма: 200 mg; 400 mg; 600 mg. *За третман на хепатитис С, во комбинација со директно дејствуваачки антивирусни лекови.
6.5 Антипротозоици		
6.5.1 Антиамебични лекови и лекови за инфекции со giardia		
metronidazole Терапевтски алтернативи: - tinidazole	J01XD01 P01AB01	Инјекција: 500 mg во вијала од 100 ml. Перорална течност: 200 mg/5 ml (како benzoate). Таблета: 200 mg; 250 mg; 400 mg; 500 mg.
6.5.2 Лекови за третман на лишманиоза		
amphotericin B*	J02AA01	Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (liposomal complex) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (како sodium deoxycholate) во вијала. *Liposomal amphotericin B има подобар безбедносен профил од формулацијата со sodium deoxycholate и треба да има приоритет при избор и употреба, во зависност од локалната достапност и цената.
paromomycin	A07AA06	Раствор за интрамускулна инјекција: 750 mg paromomycin base (како sulfate).
6.5.3 Антималарици		
6.5.3.1 Лекови за третман на маларија		
doxycycline*	J01AA02	Капсула: 100 mg (hydrochloride). Таблета: 100 mg (monohydrate). *Само во комбинација со quinine.
primaquine*	P01BA03	Таблета: 7.5 mg; 15 mg (како phosphate). *За употреба со цел намалување на преносот на Plasmodium falciparum и за радикален третман на инфекции со Plasmodium vivax и Plasmodium ovale.
quinine*	P01BC01	Раствор за инфузија: 60 mg/ml [c]; 300 mg/ml (како hydrochloride) во ампула од 2 ml. *За употреба во менаџмент на тешка маларија.
6.5.3.2 Лекови за хемо-превенција на маларија		
amodiaquine – sulfadoxine + pyrimethamine [c]	P01BA06 P01BD51	Ко-пакувани дисперзибилни таблети: amodiaquine 75 mg (како hydrochloride) [3] и sulfadoxine + pyrimethamine 250 mg + 12.5 mg [1], amodiaquine 76.5 mg (како hydrochloride) [3] и sulfadoxine + pyrimethamine 250 mg + 12.5 mg [1], amodiaquine 150 mg (како hydrochloride) [3] и sulfadoxine + pyrimethamine 500 mg + 25 mg [1], amodiaquine 153 mg (како hydrochloride) [3] и sulfadoxine + pyrimethamine 500 mg + 25 mg [1].

6.5.3.3 Лекови за хемо-профилактика кај луѓе што патуваат во ризични подрачја		
chloroquine*	P01BA01	Перорална течност: 50 mg/5 ml (base). Таблета: 150 mg (base). *За употреба само за профилактика на инфекција со Plasmodium vivax.
doxycycline ^a	J01AA02	Перорална течност: 50 mg/5 ml (calcium). Прашок за перорална течност: 25 mg/5 ml (monohydrate). Цврста перорална форма: 50 mg; 100 mg (како hyclate). Таблета (дисперзибилна): 100 mg (како monohydrate). ^a > 8 години.
mefloquine	P01BC02	Таблета (со разделна линија): 250 mg (како hydrochloride).
proguanil*	P01BB01	Таблета: 100 mg (hydrochloride). *Во комбинација со chloroquine.
6.5.4 Лекови за третман на пнеумоцистози и токсоплазмози		
pyrimethamine	P01BD01	Таблета: 25 mg.
sulfadiazine	J01EC02	Таблета: 500 mg.
sulfamethoxazole + trimethoprim	J01EE01	Инјекција: 80 mg + 16 mg/ml во ампула од 5 ml; 80 mg + 16 mg/ml во ампула од 10 ml. Перорална течност: 200 mg + 40 mg/5 ml [c]. Таблета: 100 mg + 20 mg [c]; 400 mg + 80 mg [c]; 800 mg + 160 mg. Таблета (дисперзибилна): 100 mg + 20 mg [c].
6.5.5 Антирипанозоици		
melarsoprol	P01CD01	Инјекција: 180 mg/5 ml во ампула од 5 ml (3.6% раствор).
6.6 Лекови за третман на ектопаразитарни инфекции		
ivermectin	P02CF01	Таблети: 3 mg.
7. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА ЦИСТИЧНА ФИБРОЗА		
elexacaftor + tezacaftor + ivacaftor	R07AX32	Гранули: 80 mg + 40 mg + 60 mg; 100 mg + 50 mg + 75 mg во кесичка. Таблета: 50 mg + 25 mg + 37.5 mg; 100 mg + 50 mg + 75 mg.
pancreatic enzymes.[c]	A09AA02	Капсула (со модифицирано ослободување)*: 10 000 единици липаза + 8000 единици амилаза + 600 единици протеаза; 25 000 единици липаза + 18 000 амилазни единици + 1000 протеазни единици. *Единиците се изразени во Ph.Eur.
8. ИМУНОМОДУЛАТОРИ И АНТИНЕОПЛАСТИЧНИ ЛЕКОВИ		
8.1 Имуномодулатори за третман на не-малигни болести		
Комплементарна листа		
azathioprine	J04AX01	Перорална течност: 10 mg/ml [c]. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg [c]; 100 mg (како sodium salt) во вијала. Таблета: 25 mg [c]. Таблета (со разделна линија): 50 mg.
ciclosporin	L04AD01	Капсула: 25 mg. Концентрат за раствор за инјектирање: 50 mg/ml во ампула од 1 ml. Перорална течност: 100 mg/ml [c].
tacrolimus	L04AD02	Капсула (со брзо ослободување): 0.5 mg; 0.75 mg; 1 mg; 2 mg; 5 mg. Гранули за перорална суспензија: 0.2 mg; 1 mg. Инјекција: 5 mg/ml во вијала од 1 ml.
8.2 Антинеопластични и супортивни лекови		
8.2.1 Цитотоксични лекови		
Комплементарна листа		
arsenic trioxide	L01XX27	Концентрат за раствор за инфузија: 1 mg/ml; 2 mg/ml. - Акутна промиелоцитна леукемија

asparaginase* *вклучувајќи биосемилари со заверен квалитет	L01XX02	Прашок за раствор за инјектирање: 10 000 IU во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија
bendamustine	L01AA09	Инјекција: 45 mg/0.5 ml; 180 mg/2 ml. - Хронична лимфоцитна леукемија - Фоликуларен лимфом
bleomycin	L01DC01	Прашок за раствор за инјектирање: 15 000 IU (како sulfate) во вијала. - Хочкинов лимфом - Капошиев сарком - Оваријален герминативен тумор - Тестикуларен герминативен тумор
calcium folinate (leucovorin calcium)	V03AF03	Инјекција: 3 mg/ml во ампула од 10 ml; 7.5 mg/ml во ампула од 2 ml; 10 mg/ml во ампула од 5 ml. Таблета: 5 mg; 15 mg; 25 mg. - Буркитов лимфом - Ран стадиум на карцином на дебело црево - Ран стадиум на карцином на ректум - Гестациска трофобластна неоплазија - Метастатски колоректален карцином - Остеосарком
capecitabine	L01BC06	Таблета: 150 mg; 500 mg. - Ран стадиум на карцином на дебело црево - Ран стадиум на карцином на ректум - Метастатски карцином на дојка - Метастатски колоректален карцином
carboplatin	L01XA02	Инјекција: 50 mg/5 ml; 150 mg/15 ml; 450 mg/45 ml; 600 mg/60 ml. - Карцином на грлото на матката - Ран стадиум на карцином на дојка - Епителен карцином на јајчник - Карцином на глава и врат (како радиосензибилизатор) - Ниско-градусен глиом - Назофарингеален карцином - Нефробластом (Вилмсов тумор) - Немалоклеточен карцином на бел дроб - Остеосарком - Оваријален герминативен тумор - Ретинобластом - Тестикуларен герминативен тумор
chlorambucil	L01AA02	Таблета: 2 mg. - Хронична лимфоцитна леукемија
cisplatin	L01XA01	Инјекција: 10 mg/10 ml; 20 mg/20 ml; 50 mg/50 ml; 100 mg/100 ml. - Карцином на грлото на матката - Карцином на глава и врат (како радиосензибилизатор) - Ниско-градусен глиом - Назофарингеален карцином (како радиосензибилизатор) - Немалоклеточен карцином на бел дроб - Остеосарком - Оваријален герминативен тумор - Тестикуларен герминативен тумор
cyclophosphamide	L01AA01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg; 1 g; 2 g во вијала. Цврста перорална дозжна форма: 25 mg; 50 mg. - Акутна лимфобластна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Хронична лимфоцитна леукемија - Дифузен големоклеточен Б-клеточен лимфом - Ран стадиум на карцином на дојка - Јуингов сарком - Фоликуларен лимфом - Гестациска трофобластна неоплазија - Хочкинов лимфом - Ниско-градусен глиом - Метастатски карцином на дојка - Мултипен миелом - Нефробластом (Вилмсов тумор) - Рабдомиосарком

cytarabine	L01BC01	Инјекција: 100 mg/ml во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Акутна миелоидна леукемија - Акутна промиелоцитна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза
dacarbazine	L01AX04	Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg; 200 mg во вијала. - Хочкинов лимфом
dactinomycin	L01DA01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 µg во вијала. - Јуингов сарком - Гестациска трофобластна неоплазија - Невробластом (Вилмсов тумор) - Рабдомиосарком
daunorubicin	L01DB02	Инјекција: 2 mg/ml; 5 mg/ml (како hydrochloride) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 20 mg; 50 mg (како hydrochloride) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Акутна миелоидна леукемија - Акутна промиелоцитна леукемија
docetaxel	L01CD02	Инјекција: 20 mg/ml; 40 mg/ml. - Ран стадиум на карцином на дојка - Метастатски карцином на дојка - Метастатски карцином на простата
doxorubicin	L01DB01	Инјекција: 2 mg/ml (hydrochloride) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 10 mg; 50 mg (hydrochloride) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Дифузен големоклеточен Б-клеточен лимфом - Ран стадиум на карцином на дојка - Јуингов сарком - Фоликуларен лимфом - Хочкинов лимфом - Капошиев сарком - Метастатски карцином на дојка - Мултипен миелом - Невробластом (Вилмсов тумор) - Остеосарком
doxorubicin (како pegylated liposomal)	L01DB01	Инјекција: 2 mg/ml (hydrochloride) во вијала од 10 ml; 25 ml. - Капошиев сарком
etoposide	L01CB01	Капсула: 50 mg; 100 mg. Инјекција: 20 mg/ml во ампула од 5 ml. Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg (како phosphate) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Акутна миелоидна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Јуингов сарком - Гестациска трофобластна неоплазија - Хочкинов лимфом - Невробластом (Вилмсов тумор) - Немалоклеточен карцином на бел дроб - Остеосарком - Оваријален герминативен тумор - Ретинобластом - Тестикуларен герминативен тумор
fludarabine	L01BB05	Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (phosphate) во вијала. Таблета: 10 mg. - Хронична лимфоцитна леукемија
fluorouracil	L01BC02	Инјекција: 50 mg/ml во вијала. - Ран стадиум на карцином на дојка - Ран стадиум на карцином на дебело црево - Ран стадиум на карцином на ректум - Метастатски колоректален карцином - Назофарингеален карцином

gemcitabine	L01BC05	Прашок за раствор за инјектирање: 200 mg; 1 g во вијала. - Епителен карцином на јајчник - Немалоклеточен карцином на бел дроб
hydroxyurea (hydroxycarbamide)	L01XX05	Цврста перорална дозажна форма: 100 mg [c]; 200 mg; 300 mg; 400 mg; 500 mg; 1 g - Хронична миелоидна леукемија
ifosfamide	L01AA06	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg; 1 g; 2 g во вијала. - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Јуингов сарком - Нефробластом (Вилмсов тумор) - Остеосарком - Оваријален герминативен тумор - Рабдомиосарком - Тестикуларен герминативен тумор
irinotecan	L01CE02	Инјекција: 40 mg/2 ml во вијала од 2 ml; 100 mg/5 ml во вијала од 5 ml; 500 mg/25 ml во вијала од 25 ml. - Метастатски колоректален карцином - Нефробластом (Вилмсов тумор) - Рабдомиосарком
melphalan	L01AA03	Таблета: 2 mg. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg во вијала. - Мултипен миелом
mercaptopurine	L01BB02	Таблета: 50 mg. Перорална течност: 20 mg/ml [c]. - Акутна лимфобластна леукемија - Акутна промиелоцитна леукемија - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза
methotrexate	L01BA01	Концентрат за раствор за инјектирање: 1000 mg/10 ml. Инјекција: 50 mg/2 ml. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg (како sodium) во вијала. Таблета: 2.5 mg (како sodium). - Акутна лимфобластна леукемија - Акутна промиелоцитна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Ран стадиум на карцином на дојка - Гестациска трофобластна неоплазија - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза - Остеосарком
oxaliplatin	L01XA03	Инјекција: 50 mg/10 ml во вијала од 10 ml; 100 mg/20 ml во вијала од 20 ml; 200 mg/40 ml во вијала од 40 ml. Прашок за раствор за инјектирање: 50 mg; 100 mg во вијала. - Ран стадиум на карцином на дебело црево - Метастатски колоректален карцином
paclitaxel	L01CD01	Инјекција: 6 mg/ml во вијала. - Карцином на грлото на матката - Епителен карцином на јајчник - Ран стадиум на карцином на дојка - Метастатски карцином на дојка - Капошиев сарком - Назофарингеален карцином - Немалоклеточен карцином на бел дроб - Оваријален герминативен тумор
procarbazine [c]	L01XB01	Капсула: 50 mg (како hydrochloride). - Хочкинов лимфом
tioguanine [c]	L01BB03	Цврста перорална дозажна форма: 40 mg. - Акутна лимфобластна леукемија
vinblastine	L01CA01	Инјекција: 10 mg/10 ml (sulfate) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 10 mg (sulfate) во вијала. - Анапластичен големоклеточен лимфом - Хочкинов лимфом - Капошиев сарком - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза - Ниско-градусен глиом - Оваријален герминативен тумор - Тестикуларен герминативен тумор

vincristine	L01CA02	Инјекција: 1 mg/ml (sulfate); 2 mg/2 ml (sulfate) во вијала. Прашок за раствор за инјектирање: 1 mg; 5 mg (sulfate) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Буркитов лимфом - Дифузен големоклеточен Б-клеточен лимфом - Јуингов сарком - Фоликуларен лимфом - Гестациска трофобластна неоплазија - Хочкинов лимфом - Капошиев сарком - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза - Ниско-градусен глиом - Нефробластом (Вилмсов тумор) - Ретинобластом - Рабдомиосарком
8.2.4 Хормони и антихормони		
Комплементарна листа		
abiraterone Терапевтски алтернативи: - enzalutamide	L02BX03	Таблета: 250 mg; 500 mg. - Метастатски резистентен-на-кастрација карцином на простата
anastrozole Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТС од 4-то ниво (L02BG инхибитори на ароматаза)	L02BG03	Таблета: 1 mg. - Ран стадиум на карцином на дојка - Метастатски карцином на дојка
bicalutamide Терапевтски алтернативи: - flutamide - nilutamide	L02BB03	Таблета: 50 mg. - Метастатски карцином на простата
dexamethasone	H02AB02	Инјекција: 4 mg/ml dexamethasone phosphate (како sodium phosphate) (еквивалентно на 3.3 mg/ml dexamethasone base) во ампула од 1 ml. Перорална течност: 2 mg/5 ml (како sodium phosphate) [c]. Таблета: 2 mg [c]; 4 mg (како dexamethasone base). - Акутна лимфобластна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Мултипен миелом
hydrocortisone	H02AB09	Прашок за раствор за инјектирање: 100 mg (како sodium succinate) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Буркитов лимфом
methylprednisolone [c]	H02AB04	Прашок за раствор за инјектирање: 40 mg (како sodium succinate); 125 mg (како sodium succinate) во вијала. - Акутна лимфобластна леукемија - Буркитов лимфом
prednisolone Терапевтски алтернативи: - prednisone	H02AB06	Перорална течност: 5 mg/ml [c]. Таблета: 5 mg; 25 mg. - Акутна лимфобластна леукемија - Анапластичен големоклеточен лимфом - Буркитов лимфом - Хронична лимфоцитна леукемија - Дифузен големоклеточен Б-клеточен лимфом - Фоликуларен лимфом - Хочкинов лимфом - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза - Метастатски резистентен-на-кастрација карцином на простата - Мултипен миелом
tamoxifen	L02BA01	Таблета: 10 mg; 20 mg (како citrate). - Ран стадиум на карцином на дојка - Метастатски карцином на дојка

8.2.5 Супортивни лекови		
Комплементарна листа		
allopurinol [c]	M04AA01	Прашок за раствор за инјектирање: 500 mg (како sodium) во вијала. Таблета: 100 mg; 300 mg. - Синдром на туморска лиза
mesna	V03AF01	Инјекција*: 100 mg/ml во ампула од 2 ml; 4 ml; 10 ml. Таблета: 400 mg; 600 mg. *Може да се користи и за перорална примена. - Буркитов лимфом - Јунгов сарком - Невробластом (Вилмсов тумор) - Остеосарком - Оваријален герминативен тумор - Рабдомиосарком - Тестикуларен герминативен тумор
9. ЛЕКОВИ КОИ ДЕЛУВААТ НА БОЛЕСТИ НА КРВТА		
9.1 Лекови за третман на анемија		
ferrous salt	B03AA	Перорална течност: еквивалентно на 9 mg/ml елементарно железо [c]; еквивалентно на 25 mg/ml елементарно железо. Таблета: еквивалентно на 60–65 mg елементарно железо.
ferrous salt + folic acid	B03AD	Таблета*: еквивалентно на 60 mg елементарно железо + 400 µg фолна киселина. * Нутритивен суплемент за употреба во текот на бременост. Таблета**: еквивалентно на 60 mg елементарно железо + 2.8 mg фолна киселина. ** За неделна суплементација со железо и фолна киселина.
folic acid	B03BB01	Перорална течност: 1 mg/ml [c]. Таблета: 400 µg*; 1 mg; 5 mg. * Периконцепциска употреба за превенција на прва појава на дефекти на неврална туба.
hydroxocobalamin	B03BA03	Инјекција: 1 mg/ml (како acetate, како hydrochloride или како sulfate) во ампула од 1 ml.
9.2 Лекови кои делуваат на коагулацијата		
- apixaban - edoxaban - rivaroxaban	B01AF02 B01AF03 B01AF01	Капсула: rivaroxaban: 10 mg; 15 mg; 20 mg apixaban: 2.5 mg; 5 mg
enoxaparin* Терапевтски алтернативи*: - dalteparin - nadroparin *вклучувајќи биосимилари со заверен квалитет	B01AB05	Инјекција: во ампула или наполнет инјекциски шприц - 20 mg/0.2 ml; 40 mg/0.4 ml; 60 mg/0.6 ml; 80 mg/0.8 ml; 100 mg/1 ml; 120 mg/0.8 ml; 150 mg/1 ml.
heparin sodium	B01AB01	Инјекција: 1000 IU/ml; 5000 IU/ml; 20 000 IU/ml во ампула или вијала од 1 ml.
phytomenadione	B02BA01	Инјекција: 1 mg/0.5 ml [c]; 1 mg/ml [c]; 10 mg/ml во ампула. Инјекција (мешан мицеларен раствор): 2 mg/0.2 ml; 10 mg/ml во ампула. Таблета: 5 mg.
protamine sulfate	V03AB14	Инјекција: 10 mg/ml во ампула или вијала од 5 ml.
tranexamic acid	B02AA02	Инјекција: 100 mg/ml во ампула од 10 ml.
warfarin Терапевтски алтернативи: - acenocoumarol	B01AA03	Таблета (со разделна линија): 1 mg; 2 mg; 3 mg; 5 mg (како sodium).

heparin sodium [c]	B01AB01	Инјекција: 1000 IU/ml; 5000 IU/ml во ампула или вијала од 1 ml.
protamine sulfate [c]	V03AB14	Инјекција: 10 mg/ml во ампула или вијала од 5 ml.
warfarin [c] Терапевтски алтернативи: - acenocoumarol	B01AA03	Таблета (со разделна линија): 0.5 mg; 1 mg; 2 mg; 3 mg; 5 mg (како sodium).
9.3 Лекови за третман на хемоглобинопатии		
9.3.1 Лекови за третман на српеста анемија		
deferasirox Терапевтски алтернативи: - deferiprone	V03AC03	Таблета (дисперзибилна): 100 mg; 125 mg; 250 mg; 400 mg; 500 mg. Таблета (филм-обложена): 90 mg; 180 mg; 360 mg.
hydroxyurea (hydroxycarbamide)	L01XX05	Цврста перорална дозажна форма: 100 mg [c]; 200 mg; 500 mg; 1 g.
9.3.2 Лекови за третман на таласемии		
deferasirox Терапевтски алтернативи: - deferiprone	V03AC03	Таблета (дисперзибилна): 100 mg; 125 mg; 250 mg; 400 mg; 500 mg. Таблета (филм-обложена): 90 mg; 180 mg; 360 mg.
10. КРВНИ ПРОДУКТИ, ФАКТОРИ НА КОАГУЛАЦИЈА И ПЛАЗМА СУПСТИТУЕНТИ		
10.1 Крв и крвни компоненти		
cryoprecipitate, намален за патогени Терапевтски алтернативи: – криопреципитат, нативен*	B05AA02	Инјекција: замрзната течност во кеса или лиофилизиран прашок во вијала што содржи: – > 50 IU фактор VIII – > 100 IU vWF – > 140 mg коагулабилен фибриноген по единица * Нативниот криопреципитат треба да се користи само во ситуации на животозагрозувачко крварење кога криопреципитат со намален ризик од пренос на патогени не е достапен.
Свежо замрзната плазма	B05AX03	/
Тромбоцити	B05AX02	/
Еритроцити	B05AX01	/
цела (полна) крв	B05AX	/
10.2 Имуноглобулини од хумано потекло		
анти-Д имуноглобулин	J06BB01	Инјекција: 250 µg во вијала за еднакратна употреба.
имуноглобулин против беснило	J06BB05	Инјекција: 150 IU/ml во вијала.
антитетанусен имуноглобулин	J06BB02	Инјекција: 500 IU во вијала.
Комплементарна листа		
нормален имуноглобулин	J06BA02	Интрамускулна примена: 16% раствор на протеини. Субкутана примена: 15%; 16% раствор на протеини. - Примарна имунодефициенција Интравенска примена: 5%; 10% раствор на протеини. - Примарна имунодефициенција - Кавасаки болест - Лангерхансова клеточна хистиоцитоза
10.3 Фактори на коагулација		
фактор на коагулација VIII, добиен од плазма	B02BD02	Прашок за раствор за инјектирање: 250 IU; 500 IU; 1000 IU во вијала.
фактор на коагулација IX, добиен од плазма	B02BD04	Прашок за раствор за инјектирање: 250 IU; 500 IU; 1000 IU во вијала.
фактор на коагулација VIII, рекомбинантен	B02BD02	Леофилизиран прашок за раствор за инјектирање: 250 IU; 500 IU; 1000 IU; 1500 IU; 2000 IU; 3000 IU; 4000 IU во вијала.
фактор на коагулација IX, рекомбинантен	B02BD04	Леофилизиран прашок за раствор за инјектирање: 250 IU; 500 IU; 1000 IU; 1500 IU; 2000 IU; 3000 IU; 4000 IU во вијала.

10.4 Плазма заместители		
dextran 70 Терапевтски алтернативи: - polygeline injectable solution 3.5%	B05AA05	Раствор за инјектирање: 6%.
11. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА КАРДИОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ		
11.1 Антиангинални лекови		
bisoprolol Терапевтски алтернативи: - carvedilol - metoprolol	C07AB07	Таблета: 1.25 mg; 5 mg.
glyceryl trinitrate	C01DA02	Таблета (сублингвална): 500 µg.
isosorbide dinitrate	C01DA08	Таблета (сублингвална): 5 mg.
verapamil	C08DA01	Таблета: 40 mg; 80 mg (hydrochloride).
11.2 Антиаритмици		
bisoprolol Терапевтски алтернативи: - carvedilol - metoprolol	C07AB07	Таблета: 1.25 mg; 5 mg.
digoxin	C01AA05	Инјекција: 250 µg/ml во ампула од 2 ml. Перорална течност: 50 µg/ml. Таблета: 62.5 µg; 250 µg.
epinephrine (adrenaline)	C01CA24	Инјекција: 100 µg/ml (како acid tartrate или hydrochloride) во ампула од 10 ml.
lidocaine	C01BB01	Инјекција: 20 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 5 ml.
verapamil	C08DA01	Инјекција: 2.5 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 2 ml. Таблета: 40 mg; 80 mg (hydrochloride).
Комплементарна листа		
amiodarone	C01BD01	Инјекција: 50 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 3 ml. Таблета: 100 mg; 200 mg; 400 mg (hydrochloride).
11.3 Антихипертензиви		
amlodipine Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТС од 4-то ниво (C08CA дихидропиридин деривати)	C08CA01	Таблета: 5 mg (како maleate, mesylate или besylate).
bisoprolol Терапевтски алтернативи: - atenolol* - carvedilol - metoprolol	C07AB07	Таблета: 1.25 mg; 5 mg. * Atenolol не треба да се користи како лек од прв избор кај некомплицирана хипертензија кај пациенти > 60 години.
enalapril Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (C09AA ACE инхибитори, обични)	C09AA02	Перорална течност: 1 mg/ml (како hydrogen maleate) [c]. Таблета: 2.5 mg; 5 mg; 10 mg (како hydrogen maleate).
hydralazine*	C02DB02	Прашок за раствор за инјектирање: 20 mg (hydrochloride) во ампула. Таблета: 25 mg; 50 mg (hydrochloride). * Hydralazine е наведен само за употреба во акутен менаџмент на тешка хипертензија индуцирана од бременост. Неговата употреба во третманот на есенцијална хипертензија не се препорачува поради доказите за поголема ефикасност и безбедност на други лекови.

hydrochlorothiazide Терапевстички алтернативи: - chlorothiazide - chlorthalidone - indapamide	C03AA03	Перорална течност: 50 mg/5 ml. Цврста перорална дозациона форма: 12.5 mg; 25 mg.
losartan Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (блокатори на рецепторите на ангиотензин II (ARB) C09CA, обични)	C09CA01	Таблета: 25 mg; 50 mg; 100 mg.
methyldopa*	C02AB01	Таблета: 250 mg. * Methyldopa е наведена само за употреба во менаџмент на хипертензија поврзана со бременост. Нејзината употреба во третманот на есенцијална хипертензија не се препорачува, поради доказите за поголема ефикасност и безбедност на други лекови.
sodium nitroprusside	C02DD01	Прашок за раствор за инфузија: 50 mg во ампула.
11.4 Лекови за третман при срцева слабост		
bisoprolol Терапевстички алтернативи: - carvedilol - metoprolol	C07AB07	Таблета: 1.25 mg; 5 mg.
digoxin	C01AA05	Инјекција: 250 µg/ml во ампула од 2 ml. Перорална течност: 50 µg/ml. Таблета: 62.5 µg; 250 µg.
enalapril Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (C09AA ACE инхибитори, обични)	C09AA02	Таблета: 2.5 mg; 5 mg; 10 mg (hydrogen maleate).
furosemide Терапевстички алтернативи: - bumetanide - torasemide	C03CA01	Инјекција: 10 mg/ml во ампула од 2 ml; 5 ml. Перорална течност: 20 mg/5 ml; 50 mg/5 ml [c]. Таблета: 20 mg; 40 mg.
hydrochlorothiazide Терапевстички алтернативи: - chlorothiazide - chlorthalidone - indapamide	C03AA03	Перорална течност: 50 mg/5 ml. Цврста перорална дозациона форма: 25 mg.
losartan Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (C09CA блокатори на рецепторите на ангиотензин II,)	C09CA01	Таблета: 25 mg; 50 mg; 100 mg.
spironolactone	C03DA01	Таблета: 25 mg.
Комплементарна листа		
digoxin [c]	C01AA05	Инјекција: 100 µg/ml во ампула од 1 ml; 250 µg/ml во ампула од 2 ml. Перорална течност: 50 µg/ml. Таблета: 62.5 µg; 125 µg; 250 µg.
dopamine	C01CA04	Инјекција: 40 mg/ml (hydrochloride) во вијала од 5 ml.
11.5 Анти тромботични лекови		
11.5.1 Анти тромбоцити		
acetylsalicylic acid	B01AC06	Таблета: 100 mg.
clopidogrel	B01AC04	Таблета: 75 mg; 300 mg.

11.5.2 Тромболитични лекови		
Комплементарна листа		
streptokinase	B01AD01	Прашок за раствор за инјектирање: 1.5 милиони IU во вијала.
11.6 Хиполипидемици		
atorvastatin Терапевстички алтернативи: - rosuvastatin	C10AA05	Таблета: 10 mg; 20 mg; 40 mg, 80mg. *За употреба кај пациенти со висок ризик.
12. ДЕРМАТОЛОШКИ ЛЕКОВИ		
12.1 Антифунгални лекови		
miconazole Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (D01AC деривати на имидазоли и триазоли) без комбинации	D01AC02	Крем или маст: 2% (nitrate).
sodium thiosulfate	V03AB06	Раствор: 15%.
terbinafine	D01AE15	Крем или маст: 1% (hydrochloride).
12.2 Антиинфективни лекови за надворешна употреба		
betamethasone + gentamicin	D07CC01	Крем или маст: (0.5 mg/1 mg)/1 g
eosin	D08AX02	Раствор: 1% воден раствор.
mupirocin	D06AX09	Крем: 2% (како calcium). Маст: 2%.
neomycin sulfate + bacitracin	D06AX	Спреј: 150 ml. Прашок: 5 g
potassium permanganate	D08AX06	Воден раствор: 1:10 000.
silver sulfadiazine a	D06BA01	Крем: 1%. а > 2 месеци.
12.3 Антиинфламаторни и антипруритични лекови		
betamethasone ^a Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (D07AC Кортикостероиди, потентни (група III))	D07AC01	Крем или маст: 0.1% (како valerate). ^a Хидрокортизон е препорачан кај новороденчиња.
calamine	D02AB	Лосион: 15%.
hydrocortisone Терапевстички алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (D07AA Кортикостероиди, слаби (група I))	D07AA02	Крем или маст: 1% (acetate).
12.4 Лекови кои делуваат на диференцијација и пролиферација на кожа		
acitretin	D05BB02	Таблета: 10 mg; 25 mg.
benzoyl peroxide	D10AE01	Крем или лосион: 5%.
calcipotriol Терапевстички алтернативи: - calcitriol - tacalcitol	D05AX02	Крем или маст: 50 µg/ml (0.005%). Лосион: 50 µg/ml (0.005%).
coal tar	D05AA	Раствор: 5%.
dithranol	D05AC01	Лосион: 0.1% - 2%
fluorouracil	L01BC02	Лосион: 5%.
isotretinoin	D10AD04	Капсула: 100mg
methoxalen	D05BA02	Таблета 10mg

methotrexate	L04AX03	Таблета: 2.5 mg; 10 mg (како sodium).
podophyllum resin Терапевтски алтернативи: - podophyllotoxin	D06BB04	Раствор: 10% до 25%.
salicylic acid	D01AE12	Раствор: 5%.
urea	D02AE01	Крем или лосион: 5%; 10%.
12.5 Скабициди и педикулоциди		
benzyl benzoate a Терапевтски алтернативи: - precipitated sulfur topical ointment	P03AX01	Лосион: 25%. а > 2 години.
permethrin	P03AC04	Крем: 5%. Лосион: 1%.
13. ДИЈАГНОСТИЧКИ СРЕДСТВА		
13.1 Офталмолошки препарати		
Fluorescein	S01JA01	Капки за очи: 1% (како sodium salt).
tropicamide Терапевтски алтернативи: - atropine - cyclopentolate	S01FA06	Капки за очи: 0.5%.
13.2 Радиоконстрастни средства		
amidotrizoate Терапевтски алтернативи: подложат на континуирана ревизија.	V08AA01	Инјекција: 140–420 mg јод/ml (како sodium или meglumine salt) во ампула од 20 ml.
barium sulfate	V08BA	Водена суспензија.
iohexol Терапевтски алтернативи: подложат на континуирана ревизија.	V08AB02	Инјекција: 140–350 mg јод/ml во ампула од 5 ml; 10 ml; 20 ml.
14. АНТИСЕПТИЦИ И СРЕДСТВА ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЈА		
14.1 Антисептици		
chlorhexidine Терапевтски алтернативи: подложат на континуирана ревизија.	D08AC02	Раствор: 5% (digluconate).
ethanol Терапевтски алтернативи: - propanol	D08AX08	Раствор: 70% (denatured).
povidone iodine Терапевтски алтернативи: - iodine	D08AG02	Раствор: 10% (еквивалентно на 1% достапен јод).
14.2 Дезинфициенси		
benzalkonium	D08AJ01	Раствор: 10% (како chloride)
15. ДИУРЕТИЦИ		
Amiloride	C03DB01	Таблета: 5 mg (hydrochloride).
furosemide Терапевтски алтернативи: - bumetanide - torasemide	C03CA01	Инјекција: 10 mg/ml во ампула од 2 ml; 5 ml. Перорална течност: 20 mg/5 ml; 50 mg/5 ml [c]. Таблета: 20 mg; 40 mg.
hydrochlorothiazide Терапевтски алтернативи: - chlorothiazide - chlortalidone - indapamide	C03AA03	Цврста перорална дозажна форма: 25 mg.

mannitol	B05BC01	Раствор за инјектирање: 10%; 20%.
spironolactone	C03DA01	Таблета: 25 mg.
Комплементарна листа		
hydrochlorothiazide [c] Терапевтски алтернативи: - chlorothiazide - chlortalidone	C03AA03	Цврста перорална дозажна форма: 12.5 mg [c]; 25 mg.
mannitol [c]	B05BC01	Раствор за инфузија: 10%; 20%.
spironolactone [c]	C03DA01	Перорална течност: 25 mg/5 ml. Таблета: 12.5 mg; 25 mg.
16. ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИ ЛЕКОВИ		
Комплементарна листа		
pancreatic enzymes [c]	A09AA02	Капсула (со модифицирано ослободување)*: 10 000 липазни единици + 8000 амилазни единици + 600 протеазни единици; 25 000 липазни единици + 18 000 амилазни единици + 1000 протеазни единици. * Единиците се изразени според Ph.Eur.
16.1 Антиулкусни лекови		
omeprazole Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (инхибитори на протонска пумпа A02BC) без комбинации	A02BC01	Прашок за раствор за инјектирање: 40 mg во вијала. Прашок за перорална течност: 1 mg/ml; 4 mg/ml. Цврста перорална дозажна форма: 10 mg; 20 mg; 40 mg.
ranitidine Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (антагонисти на H2-рецептори на A02BA) без комбинации	A02BA02	Инјекција: 25 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 2 ml. Перорална течност: 75 mg/5 ml (hydrochloride). Таблета: 150 mg (hydrochloride).
16.2 Антиеметични лекови		
metoclopramide	A03FA01	Инјекција: 5 mg/ml (hydrochloride) во ампула од 2 ml. Перорална течност: 5 mg/5 ml [c]. Таблета (со разделна линија): 10 mg (hydrochloride).
ondansetron Терапевтски алтернативи: - dolasetron - granisetron - palonosetron - tropisetron	A04AA01	Инјекција: 2 mg/ml во ампула од 2 ml; 4 ml (како hydrochloride dihydrate). Перорална течност: 4 mg/5 ml (како hydrochloride dihydrate). Цврста перорална дозажна форма: 4 mg; 8 mg; 24 mg (како hydrochloride dihydrate).
16.3 Антиинфламаторни лекови		
sulfasalazine Терапевтски алтернативи: - mesalazine	A07EC01	Ретенциона клизма: 3 g/100 ml. Супозиторија: 500 mg. Таблета: 500 mg.
16.4 Лаксативи		
lactulose	A06AD11	Сируп: 66.5 g/100 ml.
senna Терапевтски алтернативи: - bisacodyl	A06AB06	Таблета: 7.5 mg (sennosides) (или традиционални дозажни форми).
16.5 Лекови за третман на дијареа		
loperamide	A07DA03	Капсули: 2mg *симптоматска дијареа кај возрасни

16.5.1 Перорална рехидратација		
соли за перорална рехидратација	A07CA	Прашок за перорален раствор во: 200 ml; 500 ml; 1 л. Состав во литар раствор: глюкоза: 75 mEq или mmol/l ; натриум: 75 mEq или mmol/l ; хлорид: 65 mEq или mmol/l ; калиум: 20 mEq или mmol/l ; цитрат: 10 mEq или mmol/l ; осмоларност: 245 mOsm/l ; Еквивалентен состав во литар: глюкоза: 13.5 g/l ; натриум хлорид: 2.6 g/l ; калиум хлорид: 1.5 g/l ; trisodium citrate dihydrate*: 2.9 g/l * Trisodium citrate dihydrate може да се замени со sodium hydrogen carbonate (sodium bicarbonate) 2.5 g/l.
17. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА ЕНДОКРИНОЛОШКИ НАРУШУВАЊА		
17.1 Адренални хормони и синтетски замени		
fludrocortisone	H02AA02	Перорална течност: 100 µg/ml (acetate) [с]. Таблета: 100 µg (acetate).
hydrocortisone	H02AB09	Гранули: 0.5 mg; 1 mg; 2 mg; 5 mg во капсула [с]. Таблета: 5 mg; 10 mg; 20 mg.
prednisolone Терапевтски алтернативи: - prednisone	H02AB06	Таблета: 1 mg.
17.2 Андрогени		
Комплементарна листа		
testosterone	G03BA03	Раствор за инјектирање: 200 mg (enantate) во ампула од 1 ml.
17.3 Естрогени		
ethinyl estradiol	G03CA01	Таблета: 50 µg
17.4 Прогестагени		
norethisterone	G03DC02	Таблета: 5mg. *за ендометријално крварење
17.5 Лекови за третман на дијабетес мелитус		
17.5.1 Инсулини		
insulin (аналог, со долго дејство)* Терапевтски алтернативи: - insulin glargine - insulin degludec - insulin detemir	A10AE	Раствор за инјектирање: 100 IU/ml во вијала од 10 ml; 100 IU/ml во патрон од 3 ml или наполнето инјекциско пенкало.
insulin (аналог, со брзо дејство) Терапевтски алтернативи: - insulin lispro - insulin aspart - insulin glulisine	A10AB	Раствор за инјектирање: 100 IU/ml во вијала од 10 ml; 100 IU/ml во патрон од 3 ml или наполнето инјекциско пенкало.
insulin (хуман, средно дејство)	A10AC01	Раствор за инјектирање: 100 IU/ml во вијала од 10 ml; 100 IU/ml во патрон од 3 ml или наполнето инјекциско пенкало.
insulin (хуман, со кратко дејство)	A10AB01	Раствор за инјектирање: 40 IU/ml во вијала од 10 ml; 100 IU/ml во вијала од 10 ml; 100 IU/ml во патрон од 3 ml или наполнето инјекциско пенкало.

17.5.2 Хипогликемици		
gliclazide* Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (A10BB Сулфонилуреи)	A10BB09	Цврста перорална дозжна форма (таблети со контролирано ослободување): 30 mg; 60 mg; 80 mg. * Glibenclamide не е погоден за употреба кај лица над 60 години.
metformin	A10BA02	Таблета: 500 mg (hydrochloride).
17.6 Лекови за третман на хипогликемија		
glucagon	H04AA01	Инјекција: 1 mg/ml како прашок и растворувач.
17.7 Тироидни хормони и анти tiroидни лекови		
levothyroxine	H03AA01	Таблета: 25 µg [c]; 50 µg; 75 µg; 100 µg (sodium salt).
potassium iodide	V03AB21	Таблета (со разделна линија): 65 mg.
propylthiouracil*	H03BA02	Таблета: 50 mg. * За употреба кога алтернативен лек од прв избор не е соодветен или достапен; и кај пациентки во првиот триместар од бременоста.
Комплементарна листа		
iodine + potassium iodide (Lugol's solution) [c]	H03CA	Перорална течност (воден раствор): 5% w/v + 10% w/v.
potassium iodide [c]	V03AB21	Таблета (со разделна линија): 65 mg.
propylthiouracil* [c]	H03BA02	Таблета: 50 mg. * За употреба кога алтернативен лек од прв избор не е соодветен или достапен.
17.8 Лекови за третман на нарушувања на хипофизниот хормонски систем		
cabergoline Терапевтски алтернативи: - bromocriptine	G02CB03	Таблета: 0.5 mg; 1 mg.
Комплементарна листа		
octreotide	H01CB02	Инјекција (со брзо ослободување): 0.05 mg/ml; 0.1 mg/ml; 0.5 mg/ml (како acetate) во вијала од 1 ml. Инјекција (со модифицирано ослободување): 20 mg (како acetate) во вијала со растворувач.
18. ИМУНОЛОШКИ ЛЕКОВИ		
18.1 Дијагностички агенци		
tuberculin, purified protein derivative	V04CF01	Раствор за инјектирање: 5 TU/0,1 ml.
18.2 Серуми, имуноглобулини и моноклонални антитела		
anti-rabies virus monoclonal antibodies	J06BB05	Инјекција: 40 IU/ml во вијала од 1.25 ml и 2.5 ml; 100 IU/ml во вијала од 2.5 ml (хуман). Инјекција: 300 IU/ml во вијала од 10 ml; 600 IU/ml во вијала од 1 ml, 2.5 ml и 5 ml (мурин).
antivenom immunoglobulin*	J06AA03	Инјекција: Раствор за инјектирање: 100 IU/ампула. * Типови на локално ниво (Vipera ammodytes и Vipera berus)
diphtheria antitoxin	J06AA01	Инјекција: 10 000 IU; 20 000 IU во вијала.
equine rabies immunoglobulin	J06BB05	Инјекција: 150 IU/ml; 200 IU/ml; 300 IU/ml; 400 IU/ml во вијала.
18.3 Вакцини		
Вакцина против туберкулоза (BCG вакцина)	J07AN01	

Вакцина против хепатитис Б (НерВ вакцина)	J07BC01	
Вакцина против инфекции предизвикани од <i>Haemophilus influenzae</i> тип b (Hib вакцина)	J07AG01	
Вакцина против дифтерија	J07AF01	
Вакцина против тетанус	J07AM01	
Вакцина против пертусис (голема кашлица)	J07AJ	
Вакцина против полиомиелитис (IPV вакцина)	J07BF	
Вакцина против морбили (мали сипаници)	J07BD01	
Вакцина против рубеола	J07BJ01	
Вакцина против паротит (заушки)	J07BE01	
Вакцина против пневмококни инфекции (PCV вакцина)	J07AL02	
Вакцина против ротавирусни инфекции	J07BH	
Вакцина против инфекции предизвикани од хуман папилома вирус (HPV вакцина)	J07BM	
Вакцина против сезонски грип	J07BB02	
19. МУСКУЛНИ РЕЛАКСАНТИ (СО ПЕРИФЕРНО ДЕЈСТВО) И ИНХИБИТОРИ НА ХОЛИНЕСТЕРАЗА		
atracurium	M03AC04	Инјекција: 10 mg/ml (besylate).
neostigmine	N07AA01	Инјекција: 500 µg/ml (methylsulfate) во ампула од 1 ml; 2.5 mg/ml (methylsulfate) во ампула од 1 ml. Таблета: 15 mg (bromide).
suxamethonium	M03AB01	Инјекција: 50 mg/ml (chloride) во ампула од 2 ml.
20. ОФТАЛМОЛОШКИ ЛЕКОВИ		
20.1 Антиинфективни лекови		
aciclovir	S01AD03	Маст: 3% w/w.
azithromycin	S01AA26	Раствор (капки за очи): 1.5%. - Трахома
chloramphenicol	S01AA01	Маст: 10 mg/1 mg.
erythromycin	S01AA17	Маст: 0.5% [с] - Инфекции предизвикани од <i>Chlamydia trachomatis</i> или <i>Neisseria gonorrhoeae</i>
gentamicin Терапевтски алтернативи: - amikacin - kanamycin - netilmicin - tobramycin	S01AA11	Раствор (капки за очи): 0.3% (sulfate). - Бактериски блефаритис - Бактериски конјунктивитис
natamycin	S01AA10	Суспензија (капки за очи): 5% - Габичен кератитис

ciprofloxacin Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на 4-то ниво на АТК (S01AE Флуорохинолони) офлоксацин	S01AX13	Раствор (капки за очи): 0.3%. - Бактериски конјунктивитис - Бактериски кератитис
tetracycline Терапевтски алтернативи: - chlortetracycline - oxytetracycline	S01AA09	Маст за очи: 1% (hydrochloride). - Бактериски блефаритис - Бактериски конјунктивитис - Бактериски кератитис - Трахома
20.2 Антиинфламаторни лекови		
prednisolone	S01BB02	Раствор (капки за очи): 0.5% (sodium phosphate).
20.3 Локални анестетици		
tetracaine	S01HA03	Раствор (капки за очи): 0.5% (hydrochloride). Да не се користи кај предвремено родени новороденчиња.
20.4 Миотици и лекови за третман на глауком		
acetazolamide	S01EC01	Таблета: 250 mg.
latanoprost	S01EE01	Раствор (капки за очи): 50 µg/ml.
pilocarpine Терапевтски алтернативи: - carbachol	S01EB01	Раствор (капки за очи): 2%; 4% (hydrochloride или nitrate).
timolol Терапевтски алтернативи: - Хемиска подгрупа на АТК од 4-то ниво (S01ED Бета-блокатори) без комбинации	S01ED01	Раствор (капки за очи): 0.25%; 0.5% (како hydrogen maleate).
20.5 Мидријатици		
atropine	S01FA01	Раствор (капки за очи): 0.1%; 0.5%; 1% (sulfate). ^a > 3 месеци.
21. ЛЕКОВИ ЗА РЕПРОДУКТИВНО И ПЕРИНАТАЛНО ЗДРАВЈЕ		
21.1 Контрацептиви		
21.1.1. Орални хормонски контрацептиви		
ethinylestradiol + levonorgestrel	G03AA07	Таблети: 30 µg + 150 µg
21.2 Стимулатори на овулација		
Комплементарна листа		
clomifene	G03GB02	Таблета: 50 mg (citrate).
letrozole Терапевтски алтернативи: - anastrozole	L02BG04	Цврста перорална дозажна форма: 2.5 mg.
21.3 Утеротоници		
ergometrine Терапевтски алтернативи: - methylergometrine	G02AB03	Инјекција: 200 µg (hydrogen maleate) во ампула од 1 ml.
misoprostol	G02AD06	Таблета: 200 µg. - Превенција и третман на постпартално крварење кога окситоцин не е достапен или не може безбедно да се користи.
oxytocin	H01BB02	Инјекција: 10 IU во 1 ml.

21.4 Лекови за медикаментозен абортус		
mifepristone – misoprostol	G03XB51	Таблета 200 mg – таблета 200 µg. Комбинирано пакување што содржи: мифепристон 200 mg таблета [1] и мисопроствол 200 µg таблета [4] - Третман на интраутерина фетална смрт; - Третман на индуциран абортус.
misoprostol	G02AD06	Таблета: 200 µg. - Третман на некомплетен абортус и спонтан абортус
21.5 Антиокситоцити (токолитици)		
nifedipine	C08CA05	Капсула со брзо ослободување: 10 mg.
21.6 Останати лекови што се применуваат кај мајката		
dexamethasone	H02AB02	Инјекција: 4 mg/ml dexamethasone phosphate (како sodium phosphate) (еквивалентно на 3.3 mg/ml dexamethasone base) во ампула од 1 ml.
tranexamic acid	B02AA02	Инјекција: 100 mg/ml во ампула од 10 ml.
21.7 Лекови што се применуваат кај новородено		
caffeine citrate [c]	N06BC01	Инјекција: 20 mg/ml (еквивалентно на 10 mg caffeine base/ml). Перорална течност: 20 mg/ml (еквивалентно на 10 mg caffeine base/ml).
ibuprofen [c] Терапевтски алтернативи: - indometacin	M01AE01	Раствор за инјектирање: 5 mg/ml.
poractant alfa [c]	R07AA02	Суспензија за интратрахеална примена: 80 mg/ml.
22. РАСТВОРИ ЗА ПЕРИТОНЕАЛНА ДИЈАЛИЗА		
hemodialysis solution	B05ZA	Раствор: со соодветен состав во согласност со локалните клинички упатства.
intraperitoneal dialysis solution	B05D	Раствор: со соодветен состав во согласност со локалните клинички упатства.
23. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА МЕНТАЛНИ И БИХЕЈВИОРАЛНИ НАРУШУВАЊА		
23.1 Лекови за третман на психотични нарушувања		
chlorpromazine	N05AA01	Инјекција: 25 mg (hydrochloride)/ml. Перорален раствор: 25 mg (hydrochloride)/5 ml. Таблета: 100 mg (hydrochloride).
fluphenazine Терапевтски алтернативи: - haloperidol decanoate - zuclopenthixol decanoate	N05AB02	Инјекција: 25 mg (decanoate или enantate) во ампула од 1 ml.
haloperidol Терапевтски алтернативи: - chlorpromazine	N05AD01	Таблета: 2 mg; 5 mg.
haloperidol	N05AD01	Инјекција: 5 mg/ml во ампула од 1 ml.
risperidone Терапевтски алтернативи: - aripiprazole - olanzapine - paliperidone - quetiapine	N05AX08	Цврста перорална дозажна форма: 0.25 mg до 6.0 mg.
Комплементарна листа		
clozapine	N05AH02	Цврста перорална дозажна форма: 25 mg до 200 mg.
23.2 Лекови за третман на нарушувања на спиењето		
23.2.1 Лекови за третман на депресивни нарушувања		
amitriptyline	N06AA09	Таблета: 25 mg; 75 mg (hydrochloride).

fluoxetine Терапевтски алтернативи: - citalopram - escitalopram - fluvoxamine - paroxetine - sertraline	N06AB03	Цврста перорална дозжна форма: 20 mg (како hydrochloride).
23.2.2 Лекови за третман на биполарни нарушувања		
carbamazepine	N03AF01	Таблета (со разделна линија): 100 mg; 200 mg; 400 mg.
lithium carbonate	N05AN01	Цврста перорална дозжна форма: 300 mg.
valproic acid (sodium valproate)*	N03AG01	Таблета (гастрорезистентна): 200 mg; 500 mg. * Валпроична киселина (sodium valproate) не се препорачува кај жени и девојчиња во репродуктивен период поради висок ризик од вродени малформации и нарушувања во невноразвојот кај деца изложени на валпроична киселина (sodium valproate) во текот на бременоста.
23.3 Лекови за третман на анксиозни нарушувања		
diazepam* Терапевтски алтернативи: - lorazepam	N05BA01	Таблета (со разделна линија): 2 mg; 5 mg. * Само за краткорочен итен третман на акутни и тешки симптоми на анксиозност.
23.4 Лекови за третман на опсесивно-компулсивни нарушувања		
clomipramine	N06AA04	Капсула: 10 mg; 25 mg (hydrochloride).
fluoxetine Терапевтски алтернативи: - citalopram - escitalopram - fluvoxamine - paroxetine - sertraline	N06AB03	Цврста перорална дозжна форма: 20 mg (како hydrochloride).
23.5.1 Лекови за третман на нарушувања поврзани со користење на опиоиди		
Комплементарна листа		
methadone* Терапевтски алтернативи: - buprenorphine	N07BC02	Концентрат за перорална течност: 5 mg/ml; 10 mg/ml (hydrochloride). Перорална течност: 5 mg/5 ml; 10 mg/5 ml (hydrochloride). * Лековите треба да се користат исклучиво во рамки на воспоставена програма за поддршка.
23.5.2 Лекови за третман на нарушувања поврзани со употреба на никотин		
23.5.2.1 Терапија за замена на никотин		
гуми за цвакање	N07BA01	Пастила 2 mg, 4 mg
трансдермален фластер	N07BA01	5 mg до 30 mg/16 часа; 7 mg до 21 mg/24 часа.
24. ЛЕКОВИ КОИ ДЕЛУВААТ НА РЕСПИРАТОРНИОТ ТРАКТ		
24.1 Антиастиматици и лекови за третман на Хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ)		
beclometasone	R01AD01	Инхалација под притисок: 50 µg/доза.
budesonide Терапевтски алтернативи: - beclometasone - ciclesonide - fluticasone - mometasone	R03BA02	Прашок за инхалирање: 100 µg подоза; 200 µg по доза во сув прашок инхалатор. Суспензија за инхалирање: 100 µg подоза; 200 µg по доза во инхалатор за дозирање (под притисок).
epinephrine (adrenaline)	R03AA01	Инјекција: 1 mg/ml (како hydrochloride или hydrogen tartrate) во ампула од 1 ml.

ipratropium bromide	R03BB01	Раствор за инхалирање: 20 µg по доза во инхалатор за дозирање (под притисок).
salbutamol Терапевтски алтернативи: - terbutaline	R03CC02	Инјекција: 500 µg/ml (како sulfate) во ампула од 1 ml и 5 ml. Раствор за инхалирање: 100 µg (како sulfate) по доза во инхалатор за дозирање (под притисок); 2.5 mg/2.5 ml; 5 mg/2.5 ml (како sulfate) во еднодозни ампули од 2.5 ml за употреба во небулизатор; 5 mg/ml (како sulfate) во повеќедозно шише за употреба во небулизатор.
25. РАСТВОРИ ЗА КОРЕКЦИЈА НА ВОДА, ЕЛЕКТРОЛИТИ И НАРУШУВАЊА НА АЦИДО-БАЗНИОТ СТАТУС		
25.1 Перорални		
соли за перорална рехидратација	A07CA	За повеќе информации видете го делот 16.5.1.
potassium chloride	B05XA01	Прашок за перорален раствор.
25.2 Парентерални		
glucose	B05CX01	Раствор за инјектирање: 5% (изотоничен); 10% (хипертоничен); 50% (хипертоничен).
glucose with sodium chloride	B05BB02	Раствор за инјектирање: 4% глюкоза, 0.18% натриум хлорид (еквивалентно на Na ⁺ 30 mmol/L, Cl ⁻ 30 mmol/L). Раствор за инјектирање: 5% глюкоза, 0.9% натриум хлорид (еквивалентно на Na ⁺ 150 mmol/L и Cl ⁻ 150 mmol/L); 5% глюкоза, 0.45% натриум хлорид (еквивалентно на Na ⁺ 75 mmol/L и Cl ⁻ 75 mmol/L) [c].
potassium chloride	B05XA01	Раствор: 11.2% во ампула од 20 ml (еквивалентно на K ⁺ 1.5 mmol/ml, Cl ⁻ 1.5 mmol/ml). Раствор за разредување: 7.5% (еквивалентно на K ⁺ 1 mmol/ml и Cl ⁻ 1 mmol/ml) [c]; 15% (еквивалентно на K ⁺ 2 mmol/ml и Cl ⁻ 2 mmol/ml) [c].
sodium chloride	B05XA05	Раствор за инјектирање: 0.9% изотоничен (еквивалентно на Na ⁺ 154 mmol/L, Cl ⁻ 154 mmol/L).
sodium hydrogen carbonate	B05XA02	Раствор за инјектирање: 1.4% изотоничен (еквивалентно на Na ⁺ 167 mmol/L, HCO ₃ ⁻ 167 mmol/L). Раствор: 8.4% во ампула од 10 ml (еквивалентно на Na ⁺ 1000 mmol/L, HCO ₃ ⁻ 1000 mmol/L).
sodium lactate, compound solution	B05BB01	Раствор за инјектирање: 50% изотоничен (еквивалентно на Na ⁺ 129,9 mmol/L, K ⁺ 4 mmol/L, Ca ²⁺ 1,4 mmol/L, Cl ⁻ 109 mmol/L, лактат 28 mmol/L).
25.3 Останати		
вода за инјекција	V07AB	Ампули од 2 ml; 5 ml; 10 ml.
26. ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ		
ascorbic acid	A11GA01	Таблета: 50 mg.
colecalfiferol [c] Терапевтски алтернативи: - ergocalciferol	A11CC05	Перорална течност: 400 IU/ml. Цврста перорална дозажна форма: 400 IU; 1000 IU.
ergocalciferol Терапевтски алтернативи: - colecalfiferol	A11CC01	Перорална течност: 250 µg/ml (10 000 IU/ml). Цврста перорална дозажна форма: 1.25 mg (50 000 IU).
iodine	H03CA	Јодирано масло: 480 mg јод/ml во ампула или вијала од 10 ml (за перорална или инјекциона употреба).
nicotinamide	A11HA01	Таблета: 50 mg.
pyridoxine	A11HA02	Таблета: 10 mg [c]; 25 mg (hydrochloride).
retinol	A11CA01	Мека капсула: 50 000 IU; 100 000 IU; 200 000 IU (како acetate или palmitate). Перорална течност: 100 000 IU/ml (како palmitate). Воден раствор за инјектирање 50 000 IU/ml (како palmitate) во ампула или вијала од 2 ml.

riboflavin	A11HA04	Таблета: 5 mg.
thiamine	A11DA01	Инјекција: 50 mg/ml (hydrochloride) во ампула или вијала [с]. Таблета: 50 mg (hydrochloride).
Комплементарна листа		
calcium gluconate	A12AA03	Инјекција: 100 mg/ml во ампула од 10 ml.
27. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА БОЛЕСТИ НА УВО, НОС И ГРЛО		
ciprofloxacin [с] Терапевтски алтернативи: - ofloxacin	S02AA15	Раствор (капки за уво): 0.3% (како hydrochloride).
xylometazoline [с]	R01AA07	капки за нос: 0.05%. спреј за нос: 0.05%.
28. ЛЕКОВИ ЗА ТРЕТМАН НА БОЛЕСТИ НА ЗГЛОБОВИТЕ		
28.1 Лекови за третман на гихт		
allopurinol	M04AA01	Таблета: 100 mg.
28.2 Лекови што го модифицираат текот на ревматската болест (DMARDs)		
chloroquine	P01BA01	Таблета: 100 mg; 150 mg (како phosphate или sulfate).
Комплементарна листа		
azathioprine	L04AX01	Таблета: 50 mg.
methotrexate	L04AX03	Таблета: 2.5 mg (како sodium).
penicillamine	M01CC01	Цврста перорална дозажна форма: 250 mg.
sulfasalazine	A07EC01	Таблета: 500 mg.

Легенда за ознаките:

[с] – педијатриска форма или јачина

* – посебни услови за употреба

† – дополнителна индикација

a – возраст или популациско ограничување

Член 2

Со денот на влегувањето во сила на оваа листа, престанува да важи Листата на есенцијални лекови („Службен весник на Република Македонија“ бр. 73/09) и Листата на есенцијални лекови („Службен весник на Република Македонија“ бр. 19/15).

Член 3

Оваа листа влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 22-6807/3
21 август 2026 година
Скопје

Министер за здравство,
Сашо Клековски, с.р.